

- Buvęs Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius, vadovavęs LDDP Vyriausybei nuo 1993 m. kovo iki 1996 m. sausio pabaigos, braškančiam valstybės biudžetui sudavė naują smūgį: Europos Žmogaus Teisių Teisme A. Šleževičius laimėjo bylą prieš Lietuvą. Strasbūro teismas priteisė iš Lietuvos sumokėti ekspremjerui ir tuomečiam LDDP vadovui 30 tūkst. litų žalos atlyginimo bei 70 tūkst. litų advokatų išlaidų. Tai - gerokai mažiau, nei prašė priteisti A. Šleževičius. Ekspremjeras reikalavo milijono litų žalos atlyginimo, o dar 280 tūkst. litų - išlaidoms, susijusioms su advokatų paslaugomis, padengti. Septynių teisėjų kolegija, tarp kurių buvo ir teisėjas nuo Lietuvos Pranas Kūris, A. Šleževičiaus bylą išnagrinėjo spalio 23 d. uždarame teismo posėdyje. Teisėjai nusprendė, kad Lietuvos valstybė pažeidė savo piliečio teises, numatytas Europos žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnyje. Šis straipsnis numato piliečio teisę į teismą per pagrįstus laiko terminus. Europos Žmogaus Teisių Teisme A. Šleževičiaus skundas išsiskiria tuo, kad daugiau nei ketverius metus jam iškelta baudžiamoji byla taip ir nebuvo išnagrinėta nė viename Lietuvos teisme.

- Po audros lapkričio 10-11 d. Klaipėdos jūrų uostas lapkričio 12 d. rytą atnaujino darbą. Kaip pranešė Koordinacinio jūrų centro Laivų eismo tarnyboje, prekybiniai laivai ir keltai į uostą plaukti pradėjo nuo 8 val. ryto. Lapkričio 11 d. dėl audros, kai vėjo greitis siekė iki 17-18 metrų per sekundę, į uostą negalėjo įplaukti keltai "Klaipėda" ir "Šiauliai". Dėl audros negalėjo dirbti ir žmonės bei automobiliai į Kuršių neriją gabenantys Smiltynės perkėlos keltai. Žvejybos uosto rajone lapkričio 11 d. naktį kelioms valandoms buvo dingęs gatvių apšvietimas. Artimiausiomis dienomis uostamiestyje labai stipraus vėjo nelaukiama. Siaučiant stipriam vėjui, savaitgalį Šilutės rajone pakilo vandens lygis Minijos upėje. Pasak Klaipėdos apskrities civilinės saugos departamento, Šilutės rajone vanduo užliejo apie 50 ha plotą. Apsemta sodyba ties Priekule. Priekulės seniūnijoje apsemtas 15 metrų ilgio kelio ruožas. Vanduo siekia 10 centimetrų aukštį. Šilutės rajone apsemti ir du vietinės reikšmės keliukai. Juknaičių seniūnijoje apsemta 600 metrų ilgio kelio juostos, vandens gylis čia - 30 centimetrų. Saugų seniūnijoje apsemta 800 metrų ilgio kelio atkarpa, vandens gylis - 20 centimetrų. Audra Klaipėdos apskrityje siautė pirmosiomis lapkričio dienomis. Tada pajūryje siautusi audra padarė nemažą nuostolių Klaipėdos apskrities elektros ūkiui, tačiau žmonių aukų išvengta.

- Kaune lapkričio 10 d. gimė nauja žiniasklaidininkų vienybianti organizacija - Lietuvos žurnalistų federacija. Federacijos veikloje dalyvaus apie 400 žurnalistų iš visos Lietuvos.

V. LANDSBERGIO NUOMONE, LIETUVA DAR NETURI GARANTIJŲ DĖL PAKVIETIMO TAPTI NATO NARE

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovo, Seimo nario, profesoriaus Vytauto Landsbergio nuomone, Lietuvos tikslas - 2002 m. laukiamas pakvietimas tapti Šiaurės Atlanto aljanso nare - gali būti pasiektas, tačiau garantijų, kad Lietuva tikrai bus pakviesta, dar nėra. "O pastangų, kad taip neišvyktų, matoma ir gali rasti vis daugiau", pažymi savo pareiškime konservatorių vadovas V. Landsbergis.

Jo teigimu, Kanadoje ką tik buvo paskleista "labai ypatinga" mintis neva saugumo padidėjimas gali sumažinti stabilumą! Todėl V. Landsbergis savo pareiškime atkreipė dėmesį į dvi šio pobūdžio aplinkybes.

Konservatorių partijos pirmininkas pažymi, kad JAV, kurios gali tarti konkrečios NATO plėtros klausimu lemiamą žodį, dabar puoselėjama atsitraukimo idėja: kaip vis dėlto nepakviesti naujų narių (kad neliktų ir Baltijos valstybių problemos), pa-

vadinant tai pasirengimo lenktynių tąsa, "regata".

"Viena vertus, būtų pasakyta, kad visos kandidatės apskritai kviečiamos, kita vertus - nekviečiama nė viena konkrečiai ir dabar. Toks kvietimas nekviečiant beveik nesiskirtų nuo ilgai karoto "atvirų durų" posakio ir, be abejo, būtų didelė nuolaida Maskvai", mano V. Landsbergis.

Pasak jo, būsimas Rusijos prezidento V. Putino vizitas į Washingtoną, kur, berods, numatoma paliešti ir Baltijos valstybių narystės NATO reikalą, kelia vėl naujų klausimų apie garsiąją "veto teisę".

Seimo narys spėja, kad galbūt JAV prezidentas korektiškai informuos aukštąjį svečią apie būsimą sprendimą pakviesti Baltijos valstybes. Jis taip pat neatmeta galimybės, kad gal dar bus nutarta šio reikalo visai neliesti. "Juk V. Putiną ką tik pareiškė, kad už partnerystę nepageidau-

jokių Amerikos nuolaidų", pažymi V. Landsbergis.

JAV Atstovų rūmai, pasak jo, patvirtino finansinę paramą NATO plėtrai apskritai, kandidatų pasirengimui, tačiau be datų, o čia ir yra visas klausimas. "Rusijos vyriausybės "vanagai" vizito išvakarėse - vėl kategoriškai prieš Baltijos valstybių pakvietimą", pažymi V. Landsbergis. Todėl, jo nuomone, jei ta tema pavirs JAV klausimu Rusijai, svarstymu ir derybomis Washingtono arba rančioje dėl mūsų likimo mums nedalyvaujant, Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse kils nesmagių prisiminimų. O Rusijos diplomatinis tikslas, artimas veto teisei, bus, pasak V. Landsbergio, bemaž pasiektas.

Tačiau V. Landsbergis tikisi, kad jokia "regata", kurios turinys - Baltijos valstybių nepakvietimas 2002 metais, ten nebus svarstoma.

ELTA

VLADIMIR PUTIN: BALTIJOS ŠALIŲ PRIĖMIMAS Į NATO NESTIPRINA JŲ SAUGUMO

Rusijos prezidentas Vladimir Putin mano, kad Latvijos, Lietuvos ir Estijos saugumas nesustiprės šioms šalims įstojus į NATO.

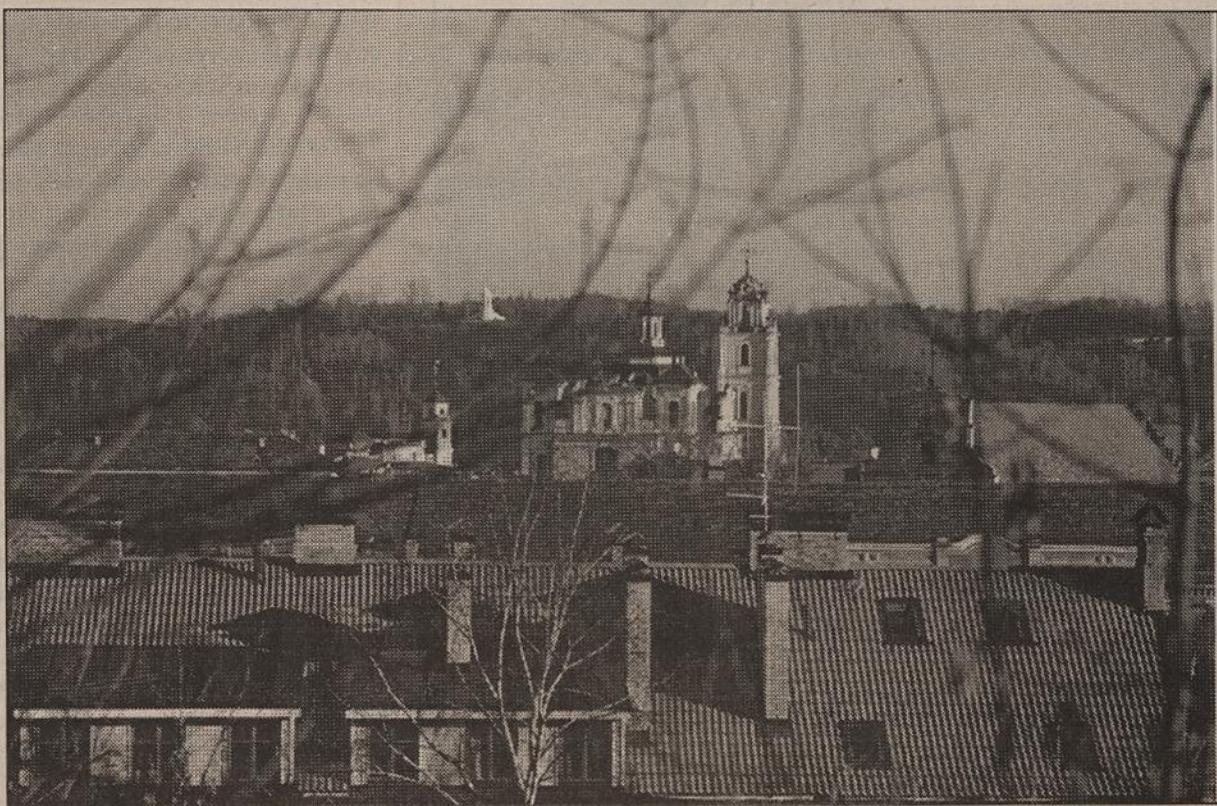
"Kad ir ką sakyčiau mano kolegos iš Baltijos respublikų, tai nepadidins... jų saugumo", - sakė V. Putin lapkričio 10 d. kal-

bėdamas didžiausių Jungtinių Valstijų žiniasklaidos priemonių Maskvos biuro korespondentams.

"New Yorke, Washingtono, Paryžiuje, Berlyne, Romoje - išeikite į gatvę, sustabdykite bet kurį pilietį ir paklauskite: ar, jo nuomone, padidėtų jo šalies ir

jo paties saugumas Baltijos šalis priėmus į NATO? Atsakymas bus akivaizdus - ne", - mano V. Putin. "Nors, žinoma, kiekviena šalis turi teisę ir privalo pati pasirinkti, kokių kelių užtikrinti savo saugumą, su tuo niekas nesiginčija", - pridūrė prezidentas.

BNS

Vilniaus stogai rudenį

A. Balbieriaus nuotr.

LIETUVOS KAIMIEČIAI MIRŠTA STOVĖDAMI

Neseniai lankęsis Airijoje ir sužinojęs, kad šios šalies žemės ūkyje darbuojasi vos keli procentai gyventojų, Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus nurodė, kad ir Lietuvos kaime turės likti tik apie 10 proc. žemę dirbančių žmonių. O kiek jų mūsų kaime triūsia dabar?

Šito Prezidento V. Adamkaus kartą paklausė ir Lietuvoje lankęsis Vokietijos kancleris G. Schroeder. V. Adamkus atsakė, kad 30 proc. Svečias pagalvojo, kad mūsų Prezidentas nesuprato klausimo ir jį pakartojo. Atsakymas buvo tas pats... Gal ir mes, susirengę Europon, sparčiai persitvarkysime, gal numatome didesnius kaimo gyventojų mažėjimo tempus?.. Tačiau, regis, vyksta atvirkštinis procesas. Štai

per pastaruosius 5 metus Plungės rajone kaimo gyventojų padaugėjo apie 300.

Telšių rajone iki 1997-ųjų taip pat kasmet po šimtą gyventojų padaugėdavo ir tik nuo 1997-ųjų kasmet po šimtą ėmė mažėti. Panašūs ir visos šalies rodikliai - per pastaruosius 5 metus kaimo gyventojų sumažėjo vos 0,2 proc.

Reikia patikslinti, kad iš Lietuvos kaime gyvenančių 31,8 proc. gyventojų žemės ir miškininkystės ūkyje dirba vos apie 20 proc. Vis dėlto ir šis skaičius labai didelis. Galima pasiguosti, kad 1939-aisiais Lietuvos kaime gyveno ir dirbo 77 proc. gyventojų, o 1970-aisiais - jau tik 50 proc. Taigi kaimo gyventojų mažėja, bet ne taip sparčiai, kaip to norėtume. Kodėl?

"Kaimo gyventojų ženkliu gali sumažėti tik per ilgą laiką, kelis dešimtmečius, nes jie sėslūs, pripratę gyventi kaime ir į miestus kelias nenoriai, ten jie negali pritapti", - mano Telšių apskrities statistikos valdybos viršininkė Zofija Šukienė.

Mieste kaimo žmogaus niekas ir nelaukia - juk patiems miestiečiams darbo vietų trūksta. Dabar situacija tokia, kad ne tik kaimiečiai neina į miestą, priešingai - nemažai miestiečių, gelbėdamiesi nuo nedarbo ir bado, ieško prieglobsčio kaime. Gali būti, kad greitai kaiman plūstelės nauja miestiečių banga - mat daug kas negali sumokėti mokesčių už šilumą ir kitas paslaugas, parduoda butus ir keičiasi į kaimą.

(nukelta į 5 psl.)

VYTAUTAS LANDSBERGIS RAGINA DEŠINIUSIUS APSISPREŠTI DĖL BENDRO KANDIDATO Į LIETUVOS PREZIDENTUS

Tėvynės sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad partijos kandidato į prezidentus iškelimas turėtų paskatinti kitas dešiniąsias centro politines jėgas greičiau apsispręsti dėl bendro kandidato kėlimo.

"Mes žiūrime į šiuos mūsų inicijuotus pirminius rinkimus kaip į pirmą etapą viso dešinio sparno kandidatui išskirti, kuris nurungtų Algirdą Brazauską. Tikimės, kad kitos centro dešinėsios partijos supras, kad tokiu keliu reikia eiti", - spaudos konferencijoje lapkričio 12 d. sakė V. Landsbergis.

Kaip skelbta, ekspremjeras Andrius Kubilius lapkričio 11 d. vakarą išrinktas Tėvynės sąjungos kandidatu kitais metais vyksiančiuose prezidento rinkimuose.

V. Landsbergis teigė, kad su kitomis centro dešiniomis partijomis reikėtų susitarti dėl bendro kandidato kėlimo principo.

"Tai nereiškia, kad aš kaip partijos pirmininkas eisiu pas kitus pirmininkus ir jiems piršiu A. Kubilių. Turima galvoje susitarti ir parengti tam tikrą bendrą metodiką, ir kaip vidinį elektoratą matyti ne tik partijos narius, bet ir partijos rėmėjus. Jei ir mūsų elektoratas iš anksto išrinktų vieną kandidatą, tai galima sakyti, jis (kandidatas - BNS), jau būtų bendras", - sakė V. Landsbergis.

Konservatoriai kol kas yra vienintelė partija, kuri surengė kandidato į prezidentus vidinius rinkimus.

Jie yra pasiūlę kitoms centro ir dešinioms partijoms surengti bendro dešiniųjų kandidato į prezidentus rinkimus, tačiau kol kas dėl to nėra susitarta.

Liberalų vadovas Eugenijus

BNS

MIRĖ ŽYMUS LIETUVOS KALBININKAS CHACKELIS LEMHENAS

Vilniuje lapkričio 10 d., eidamas 98-uosius metus, mirė žymus Lietuvos kalbininkas, žydų bendruomenės garbės narys, buvęs Kauno geto ir Dachau koncentracijos stovyklos kalnys, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordino kavaličius Chackelis Lemchenas.

Priešakyje Ch. Lemchenas buvo šiuolaikinės lietuvių kalbos normintojo profesoriaus Jono Jablonskio mokinys ir padėjėjas. Ch. Lemchenas parengė kelis "Lietuvių - rusų kalbų žodynus", drauge su kitais išvertė ir redagavo "Tarptautinių žodžių žodyną", išleido studiją "Lietuvių kalbos įtaka Lietuvos žydų tarnei".

1941 metais, pirmosiomis na-

Gentvilas lapkričio 12 d. spaudos konferencijoje pranešė, kad sausio pabaigoje ar vasario pradžioje liberalai planuoja surengti tokius pat pirminius kandidato į prezidentus rinkimus, kokius padarė konservatoriai.

"Manome, kad toks demokratiškas kandidato rinkimų būdas turėtų tapti rimtu Lietuvos politinių partijų tradicija", - sakė jis.

Paklaustas, ar gali būti, kad dešinėsios centro partijos parems dabartinio prezidento Valdo Adamkaus kandidatūrą, V. Landsbergis tokios galimybės neatmetė, tačiau pažymėjo, kad apie tai kalbėti dar anksti, nes pats V. Adamkus dar nėra apsisprendęs, kad kandidatuos antrai kadencijai.

"Mes vieną kartą tai jau padarėme per praėjusius prezidento rinkimus ir visada tokia galimybė yra. Bet pirmiausia mes nežinome, ar prezidentas V. Adamkus kandidatuos antrą kartą", - pažymėjo jis.

V. Landsbergis nemano, kad A. Kubiliaus išrinkimas kandidatu į prezidentu reiškia, jog jis automatiškai tampa ir naujuoju partijos vadovu. Pasak jo, naujo partijos vadovo klausimas bus sprendžiamas kaip ir visuomet - partijos suvažiavime, kuris turėtų vykti kitų metų rudenį.

Rinkimų rezultatus ir partijos kandidatą turės patvirtinti lapkričio 24 d. vyksianti partijos konferencija.

Dabartinis konservatorių partijos pirmininkas V. Landsbergis dalyvauti rinkimuose atsisakė. V. Adamkus apie savo ketinimus oficialiai pareikšti yra žadėjęs po naujųjų metų.

Rinkimai į prezidento postą vyks kitų metų gruodį.

BNS

cių okupacijos dienomis, Ch. Lemchenas buvo sučiuptas gatvėje ir varomas į Kauno "Lietūtkio garažą", kur vyko žydų žudynės. Jį išgelbėjo praeivis, pasipiktinęs brutaliu elgesiu su "mylimiausiu J. Jablonskio mokiniu".

Amerikiečiams išvadavus Dachau koncentracijos stovyklą, Ch. Lemchenas atsisakė siūlymo likti Vakaruose, pareiškęs, kad iš jo "visų artimųjų gyva likusi tik lietuvių kalba".

Apie žymų kalbininką Australijoje sukurtas filmas "Dėdė Chackelis", kuris neseniai buvo rodytas Lietuvoje.

Ch. Lemchenas palaidotas lapkričio 14 d., Vilniaus žydų kapinėse Saltoniškėse.

Banga.lt

JAV NATO PLĖTROS ŠALININKAI SUSITIKO SU LIETUVOS POLITIKAIS

Lietuvoje viešėjo JAV nevyriausybinių organizacijų "JAV NATO komitetas" prezidentas Bruce Jackson, kurio vizito tikslas - diskusija NATO plėtros klausimais. Lapkričio 12 d. svečias susitiko su Prezidentu Valdu Adamkumi, Seimo NATO reikalų komisijos nariais bei spaudos ir akademinės visuomenės atstovais. Susitikimuose buvo aptariami Lietuvos integracijos į NATO bei NATO plėtros klausimai.

"JAV NATO komitetas" įkurtas Amerikos piliečių, kurie laikosi nuostatos, kad Rytų ir Vidurio Europos valstybių prie-

mimas į Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją sustiprintų šių valstybių demokratines institucijas ir rinkos ekonomikas. JAV NATO komitetas aktyviai propaguoja NATO plėtrą prisidedamas prie diskusijų šiuo klausimu. 1979-1990 m. B. Jackson buvo JAV karinės žvalgybos pareigūnas, 1986-1990 m. dirbo Gynybos sekretoriaus biuro patarėju branduolinių pajėgų ir ginklų kontrolės politikai. B. Jackson taip pat yra Londono tarptautinių strateginių studijų instituto bei JAV saugumo politikos centro patarėjų kolegijos narys.

ELTA

Daug kainuojančios mažos paskolos

Neturtingi žmonės yra višai išnaudojami ir pagaunami. Žmonės, neseniai atvykę į šį kraštą, neturi daug pinigų, dažnai neturi gerų darbų ir jiems dažnai pritrūksta lėšų kasdieniniams reikalingiems dalykams. Visa tai žino nešvarūs verslininkai ir jie visaip tuos žmones išnaudoja, susikraudami sau turtus.

Vienas išnaudojimo būdų yra duoti mažą paskolą trumpam laikui, bet su dideliais procentais; antras būdas, už atneštą užstatą vertingą daiktą duoti labai mažą sumą dolerių - tai "pawn shops"; trečias būdas, pagauti ir išnaudoti žmones - tai krautuvės, kurios siūlo išsinuomotų daiktus, kad vėliau galėtų tapti jų savininkais - "rent-to own shops".

Mažų paskolų davėjų piktnaudžiavimai:

1. Kai kurie skolinotojai reikalauja aukštų paskolos procentų.
2. Dauguma skolinotojų prideda įvairius mokesčius prie paskolos ir bando dar parduoti tai paskolai apdraudą. Visi tie pridediniai dalykai atneša paskolos davėjui pelno, o jums dar daugiau kainuoja.
3. Kai kurie skolinotojai sudaro sunkumų apskaičiuoti, kiek iš tikro ta paskola kainuos.
4. Kai kurie skolinotojai skatina vis dažniau ir dažniau iš jų skolintis, kad jiems iš to būtų daugiau pelno.

Aukštos įvairių paskolų kainos - tai "payday lenders" - algos mokėjimo dienos paskola
Kai kurie "check cashers" -

čekių keitėjai siūlo iš jūsų ar jūsų pažįstamo paimti asmenišką čekį. Skolinotojas ("lender") laikys tą čekį ir jo neiškeis vieną ar dvi savaites. Už tai jis duos jums sumą dolerių, kuri bus mažesnė, negu jūsų čekyje užrašyta. Kartais skolinotojas dar nori priedinio mokesčio virš jūsų jau mokamų procentų. Kai baigsis dvi savaitės, jums reikės užmokėti arba visą sumą čekio (daugiau, negu skolinotojas davė), arba skolinotojas išsikeis čekį. Dažnai skolinotojas bandys prikaltinti parašyti dar vieną čekį didesnei sumai ir duos jums mažai pinigų, arba visai nieko. Tokiu būdu skolinotojas gauna daugiau iš jūsų pinigų, o jūs brenodate gilyn į skolą.

Skirtumas tarp čekio sumos ir ką gaunate iš skolinotojo grynais pinigais, yra paskolos procentai, kuriuos skolinotojas reikalauja. Pvz.: jūs parašote čekį - 256 dol., gaunate iš skolinotojo - 200 dol., o 56 dol. yra procentai, kuriuos mokate už paskolą ir patarnavimą. Jei skaičiuoti metiniu procentu, tai yra 681 proc. Palyginkite tą procentą su 10-15 proc., kurį reiktų mokėti bankui ar panašioms finansinėms institucijoms už paskolą. Tačiau neturintiems skolinotojams mažų sumų bankai neskolina.

"Pawnbrokers" - daiktų užstatytojai - palūkininkai
"Pawnbrokers" yra įstaigos, kurios leidžia užstatyti ką nors vertingą, pvz., brangenybes, stereo, net automobilį ir gauti pinigų. Paprastai "pawnbrokers" jums paskolins pinigų sumą,

kuri atitiks tikrai pusę jūsų užstatyto turto vertės. Jums reikia atmokėti paskolą per nustatytą laiką, nes kitaip "pawnbrokers" gali parduoti jūsų užstatytą turtą ir pinigus pasilikti sau. Kadangi jums reikia mokėti mokesť ir gaunate pinigų tik už pusę užstatyto turto vertės, ta paskola, skaičiuojant metiniu procentu, gali kainuoti 200 proc.

Gauti pakolą, užstatant savo automobilį - "pawning your car title"

Kai kurie "pawnbrokers" leis jums naudotis automobiliu, bet pasilaikys automobilio nuosavybės dokumentus (automobilio nuosavybės dokumentą - "title"). Už tai jūs gausite pinigų, bet ne daugiau kaip pusę automobilio vertės. Jei paskolos neužmokėsite laiku, "pawnbroker" suras jūsų automobilį, jį pasims ir parduos. Net ir tuo atveju, jei reguliariai atmokate skolą, "pawnbroker" vis tiek padarys iš jūsų didelį pelną. Pvz., jūs užstatote savo mašiną - atiduodate nuosavybės dokumentus, mašina kainuoja 1,000 dol., bet gaunate tik 500 dol. grynais.

Jūs savaitiniai mokėjimai yra nustatyti 103.30 dol. per 10 savaičių. 103.30 dol. x 10 savaičių užmokate 1,033 dol. Tuo tarpu jūs gavote tik 500 dol. paskolą, tai yra, jūs sumokate 830 proc. metinių procentų.

Baldų ar kitos namų įrangos nuomojimas
Jei nueinate į krautuvę ir reikalingus daiktus išsinuomojate, užuot juos pirktę, už nuomą už-

mokate bent 3 ar 4 kartus daugiau, negu kad būtumėte užmokėję, juos pirkdami. Pvz., išsinuomojate 19 colių spalvotą televizorių, kurio vertė 300 dol. Už nuomą mokate 16 dol. per savaitę 52 savaites. Mokėdamas kas savaitę nuomą, užmokate 832 dol., televizoriaus vertė 300 dol., taigi 532 dol. eina už procentus arba 254 metinių procentų. Kartais įmonė, kuri vadinasi "rent-to-own company", išnuomos jums vartotą televizorių ir sakys, kad tai naujas. Tuo atveju jie dar daugiau pasipelnys. Ir jei praleisite vieną mokėjimą, įmonė gali atimti televizorių ir jums nieko neliks, nepaisant visų jūsų įmokėtų pinigų.

Kas yra paskolos?

Tai pasiskolinti pinigai, kuriuos reikia grąžinti per vieną ar daugiau mokėjimų. Skolinotojai ima procentus už skolinimą sumą. Tai reiškia, kad jūs užmokate daugiau, negu gaunate. Tokiu būdu skolinotojas padengia skolinimo išlaidas ir dar padaro pelno. Juo aukštesnis skolinimo procentas, tuo daugiau jums reikia atmokėti. Turėtumėte žinoti, kad, jei skolai atmokėti imsite mažus mėnesinius mokėjimus, tuo daugiau jums ta skola kainuos, nors paskolos procentai bus tie patys. Palyginkite - jūs pasiskolinate 500 dol. už 18 proc. 12 mėnesių. Jūs mokate kas mėnesį po 45.84 dol. Per 12 mėnesių jūs sumokėsite 550.08 dol., taigi jums skola kainuos 50.08 dol. O jei tą pačią skolą jūs mokėsite po 24.96 dol. per 24 mėnesius - jūs sumokėsite 599.09 dol. Taigi paskola jums kainuos 99.09 dol. Kartais reikia pasiskolinti keletą šimtų dolerių

dėl netikėtų bėdų - medicininių išlaidų, sugedusio šaldytuvo ar kitos namų įrangos, ar nusipirkti naudotą automobilį, kad galėtumėte važinėti į darbą. Nors suma, kurios jums reikia, yra nedidelė, bet procentai, kuriuos už tą paskolą teks sumokėti, gali būti dideli. Visada ieškokime paskolos kuo geriausiomis sąlygomis - kuo mažiausiais procentais.

Ką reikia daryti, kad išvengtumėte finansinių sunkumų?

1. Taupykite nenumatytoms išlaidoms. Jei kiekvieną savaitę atidėsite nedidelę sumą, tai, reikalui esant, turėsite. Bandykite taupyti, prieš užklumpant kokias bėdas, kad nereikėtų ieškoti paskolos. Galite pakalbėti su biudžeto patarėjais, kurie gali padėti suplanuoti biudžetą, subalansuoti išlaidas ir taupymą.
2. Skolindamiesi apsižiūrėkite. Nežiūrėkite tik į mėnesinį mokesť, kurį teks mokėti, atimant paskolą. Visada atlyginkite procentus, visą sumą, kurią reikės jums atmokėti, kiek bus mokėjimų ir kokie mokesčiai, kurie pridedami prie paskolos.
3. Visada perskaitykite ant ko pasirašote. Jei atidarote sąskaitą

kredito unijoje, kuri yra panaši, kaip ir bankas, ir yra remiama federalinės valdžios, galite gauti paskolą mažesniu procentu, t.y. 10-20 proc., užuot 254-830 proc. iš "pawn brokers, rent-to-save stores" arba 681 proc. iš "pay-day-loan" vietos.

Jei reikia paskolos pradėti nedidelį verslą, gal yra ne pelno siekianti organizacija jūsų apylinkėje, kuri galėtų padėti.

Jei pasiskolinsite iš anksčiau minėtų skolinotojų ir norite žinoti, kokios yra jūsų teisės, apie tai galite sužinoti iš vietinės "legal service" įstaigos. Pastaruoju laiku labai daug yra žmonių - įstaigų, norinčių "padėti" ypač neseniai atvažiusiems į šį kraštą, neturintiems gero darbo, užtenkamai pajamų. Įstaigos, "padėdamos" reikalingiems paskolos asmenims, turėja, o jų klientai brenoda į vis didesnę skolą. Todėl būkime atsargūs skolindamiesi, ypač skolindamiesi mažą sumą pinigų, kuri gali brangiai kainuoti.

*JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba
Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė
Naudotasi medžiaga gauta iš National Consumer Law Center, Inc. Boston, MA*

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jlbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčiais (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikavimus. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba į įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Western Union®
Laimėk savo
svajonių
LOŠIMĄ

Mes išdaliname
daugiau kaip
\$1,000,000
PINIGINIAMS
LAIMĖJIMAMS!

Tai lengva.
Kiekvieną kartą, kai tu siunti piniginę perlaidą JAV ar į kitas valstybes per Western Union Money Transfer® arba padarai Quick Collect® ar Swift Pay® piniginę operaciją, tu automatiškai esi įtraukiamas į lošimą ir gali laimėti \$25,000 vertės Didįjį Prizą!

Smulkesnė informacija
1-800-325-6000
WESTERN UNION

WESTERN UNION „WIN YOUR DREAM“ SWEEPSTAKES OFFICIAL RULES NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN 1. HERE'S HOW TO ENTER AUTOMATICALLY: Beginning on November 1, 2001 through close of business on December 31, 2001, when you make a domestic or international qualifying regular „will call“ Western Union Money Transfer transaction (includes Diners Discharge and Diners a Domicile services to Mexico), Quick Collect transaction or Swift Pay transaction (excluding Quick Cash, Quick Pay, Giro Telegraph, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any Agent location in the United States (Qualifying Transaction), you will be automatically entered into the sweepstakes. Entrant is deemed to be the person whose name appears as „Sender“ on the „To Send Money“ form and will be entered into the corresponding drawing set forth in Rule #4. If automatic Entrant has opted out of third party disclosures in accordance with the Western Union Privacy Policy, his/her name will not be included in the drawing and will not be eligible to win. 2. NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN: To enter without making a qualifying transaction, hand print your complete name, address, zip code, and (optional) day and evening telephone numbers on a piece of 3" x 5" paper and mail to: Western Union „Win Your Dream“ Sweepstakes, P.O. Box 4895, Blair, NE 68009-4895. IMPORTANT: To indicate the drawing into which you will be entered (see Rule #4), on the lower left-hand corner of the envelope, hand print one of the following: Africa; Asia/Australia/Pacific; Caribbean; Central America; Eastern Europe; Mexico; Middle East; South America; South Asia; Western Europe; Domestic United States; Quick Collect; or Swift Pay. Limit one entry per envelope. No typed, copied or mechanically reproduced entries permitted. Only handwritten entries will be accepted. Entries must be received by January 8, 2002. 3. RANDOM DRAWING: Winners will be selected on or about January 9, 2002 from among all eligible entries received by D. L. Blair, Inc. an independent judging organization whose decisions are final. Winners will be notified by mail. Limit one prize per person/household. Odds of winning will depend upon the total number of eligible entries received. 4. PRIZES & APPROXIMATE RETAIL VALUES: Forty-One (41) Grand Prizes: \$25,000 per prize to be awarded to randomly selected winners among automatic and no purchase entrants in the form of a check as follows: 4 prizes for eligible entries to Africa; 2 prizes for eligible entries to Asia/Australia/Pacific; 4 prizes for eligible entries to the Caribbean; 4 prizes for eligible entries to Central America; 1 prize for eligible entries to Eastern Europe; 4 prizes for eligible entries to Mexico; 2 prizes for eligible entries to the Middle East; 6 prizes for eligible entries to South America; 2 prizes for eligible entries to South Asia; 1 prize for eligible entries to Western Europe; 4 prizes for eligible entries for domestic United States money transfers; 4 prizes for eligible entries for Quick Collect transactions and 1 prize for eligible entries for Swift Pay transactions. Prizes consist of only that item specifically listed as the prize. All prizes will be awarded. 5. GENERAL RULES: Open only to individuals residing in the 50 United States and Washington, D.C., who as of November 1, 2001 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies and the immediate family members and/or those living in the same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. All federal, state and local taxes are the sole responsibility of winners. Winners will be required to complete an Affidavit of Eligibility/Release of Liability provided by D.L. Blair, Inc. and if legally permissible, a Publicity Release within 10 days of notification. Noncompliance within this time period may result in disqualification and an alternate may be selected. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification and an alternate will be selected. By participating in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning. Any claim or dispute arising under these rules is subject to the laws of the State of New York. Sponsor is not responsible for printing or typographical errors in any sweepstakes related materials, for stolen, lost, late, misdirected, damaged, incomplete, illegible or late entries or entries not received in time for the random drawing, or for transactions that are processed late or incorrectly or that are lost due to computer, telecommunications or electronic malfunction. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Montvale, NJ 07645. 6. For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union „Win Your Dream“ Winners, P.O. Box 4638, Blair, NE 68009-4638, to be received by February 28, 2002.

©2001 Western Union Holdings, Inc. All Rights Reserved. The WESTERN UNION name, logo and related trademarks and service marks, owned by Western Union Holdings, Inc., are registered and/or used in the U.S. and many foreign countries.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

**Lietuvių
Bendruomenės
jubiliejų
pasitinkant**

Prisimintina, kad Lietuvių Bendruomenės idėja jungti lietuvius vienan būrin padedant išlaikyti savo tautybę nėra išrasta vadinamųjų "dypukų". Priešingai, ši mintis yra dygusi tarp ankstesniųjų Amerikos lietuvių beveik prieš šimtą metų.

Lietuva tada buvo prispausta Rusijos caro, uždrausta spauda, neleista steigti jokių draugijų. Labai norėta lietuvių tautą surisinti. Nuo rusų priespaudos ir vargo bėgdami daug kas atsidūrė Amerikoje. Bet čia, laisvėje, sutiko naują pavojų - iširti tarp kitų imigrantų. Tada ir kilo mintis jungti Amerikos lietuvius ne tik tarpusavio šalpai, bet ir savo tautiškumui išlaikyti bei puoselėti.

Taip atsirado žinomieji Amerikos "lietuvių susivienijimai" (1886 m.). Nariai buvo įpareigoti išlikti lietuviai, šviestis, rūpintis kultūrine pažanga, remti Lietuvos reikalus, nors tuo pačiu metu "susivienijimai" buvo ir pašalpos draugijos. Keliolika metų veikė tikrai vienas bendras "Susivienijimas Lietuvių Amerikoje", sakytum dabartinė bendruomenė, siekianti apjungti visus lietuvius bendram tautiniam bei kultūriniam darbui.

Nepriklausomoje Lietuvoje, nukritus rusiškos priespaudos pančiams, visus jungė jau sava, nepriklausoma valstybė. Nutautinimo pavojus šiame krašte buvo praėjęs, bet ji tebetikojo užsieniuse likusių lietuvių. Užmegzti su jais tampsnesius ryšius ir padėti išlikti ištikimiems savo tautai buvo įsteigta "Draugija Užsienio lietuviams remti" (1932 m.).

Šios draugijos rūpesčiu 1935 m. rugpjūčio 11-18 d. Kaune buvo sušauktas pirmasis pasaulio lietuvių kongresas. Jis nutarė steigti Pasaulio lietuvių sąjungą, išrinko laikiną vadovybę. Tai buvo lyg ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės užuomazga.

Antroji bolševikų okupacija neleido į tėvynę grįžti dešimtims tūkstančių lietuvių, kurie išsisklaidė po įvairius svetimus kraštus, ypač daug emigravo į Ameriką. Kas juos dabar, turėjo, ir galėjo sieti, kai nebeliko nei laisvos valstybės, nei normalaus ryšio su gimtuoju kraštu, nei viso pasaulio lietuvių apimančios organizacijos?

Dar prieš emigravimą į kitus kraštus Vokietijoje (didžiojoje Hanau stovykloje) 1946 metų pradžioje įvyko suvažiavimas, priėmęs Lietuvių Bendruomenės konstituciją, o po trijų metų Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo komitetas paskelbė ir Lietuvių Chartą. Jos pagrindinė mintis: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt". Bendruomenės siekimas - jungti visus už Lietuvos sienų atsidūrusius tautiečius bendram tautiniam kultūriniam darbui ir kovai už Lietuvos laisvę.

Bendruomenė tad nėra kokia nauja idėja, o tikrai nauja lietuvių susivienijimo forma. Bet kiek ji gali mums padėti, priklauso nuo mūsų pačių: mūsų sutarimo, sąmoningumo ir veiklumo. Bendruomenė spiečia ir kviečia visus. O kuo didesnis bei veiklesnis bus mūsų spiečius, tuo našesni bus ir darbo vaisiai.

1951 m. lapkričio 18 d. New Yorke buvo surengta didelė šventė, kurios metu buvo pasirašytas JAV Lietuvių Bendruomenės įkūrimo aktas. Sveikiname JAV Lietuvių Bendruomenę, švenčiančią 50 metų sukaktį.

Pirmasis**"postmodernusis karas"**

Kai kurie apžvalgininkai, analizuodami teroro aktus New Yorke ir Washington, kalba apie "pirmąjį postmodernųjį karą", bet šios naujos sąvokos reikšmės kol kas niekas nėra iki galo išaiškinęs. Apžvelgus užsienio spaudoje pasirodžiusius straipsnius, gvilde-nančius Vakarų reakciją į naująsias tarptautinio terorizmo apraiškas bei naujosios tarptautinės (ne)tvarkos pokyčius, galima pamėginti trumpai apibendrinti pirmąjį šio amžiaus karą.

Praėjus daugiau kaip dviems mėnesiams po teroristinių išpuolių JAV, daugelis užsienio apžvalgininkų ir akademinių visuomenės atstovų atkreipia dėmesį į fundamentalistinio terorizmo (visų pirma musulmoniško, tačiau nemažiau ir krikščioniško, judėjiško ir nacionalistinio) modernumą ir santykinį Vakarų politinių sistemų anachronizmą.

Tai akivaizdžiai atskleidžia esminių Osamos bin Laden teroro ypatybių palyginimas su JAV bei Europos atsako į teroro išpuolius pobūdžiu.

Ispanijos dienraštyje "El Mundo" išspausdintame Oviedo universiteto profesoriaus Holmo-Detlevo Koehlerio straipsnyje teigiama, jog O. bin Laden teroras yra postmodernus tiek socialiniu (radikalūs jihado judėjimai visame pasaulyje) ir organizaciniu (pasaulinis tinklas, grindžiamas veiksmingu mafijos, sukilėlių grupuočių, valdančiųjų dinastijų ir kultūrinių draugijų veiklos koordinavimu) pobūdžiu, tiek savo taikiniais (kapitalizmo ir Vakarų kultūros simboliai).

O. bin Laden teroras yra nukreiptas ne prieš realias galias, o prieš simbolius. Pasaulio prekybos centras (PPC) nebuvo koks galingas informacinių technologijų koncernas ar strateginė karinė bazė, tačiau simbolizavo globalaus kapitalizmo galybę.

"Teroristai taikėsi į PPC

kaip į kapitalizmo simbolį ir į Pentagoną kaip į JAV karinės galios simbolį", - Vokietijos savaitraščiui "Die Zeit" sakė žymus amerikiečių politologas Samuel P. Huntington.

Kaip straipsnyje "El Mundo" rašo lenkų kilmės rašytojas Marek Halter, teroro aktai buvo demonstratyvus protestas prieš Vakarų vertybes ir gerovę. Pasak jo, O. bin Laden kur kas geriau negu JAV prezidentas George W. Bush supranta,

kad postmodernistiniu požiūriu simboliai nepalyginamai pranašesni už realias galias.

Simbolinė teroro išpuolių reikšmė ypač akivaizdi ekonominiu požiūriu. Pasak New Yorko Bingamtono universiteto politinės etikos profesoriaus Jameso Petrasso, PPC sugriovimas turėjo didžiulį simbolinį poveikį investuotojams. Šis įvykis sudrebino JAV nepažeidžiamumo įvaizdį ir parodė, jog vienintelė supervalstybė nėra visiškai apsaugota nuo netikėtų išpuolių.

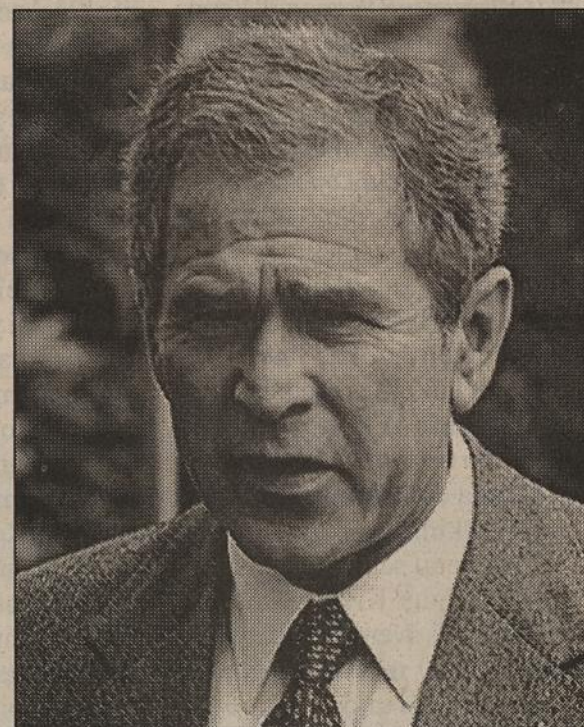
JAV John Hopkins universiteto tarptautinės ekonomikos

profesorius Francis Fukuyama be valstybių paramos. Pasak jo, teroristų grupės neveikia valstybės - joms reikalingos bazės, treniruoti stovyklos, einamosios sąskaitos, komunikacijos priemonės, pasai ir netgi kredito kortelės. A. Rojo teigimu, "Al Qaeda" pinigai cirkuliuoja tarptautinės finansinės sistemos venomis, neaplenkdami net JAV bankų.

Kaip teigia H. D. Koehler,

Anot S. P. Huntingtono, "Al Qaeda" yra vadovaujama naudojantis globaliomis komunikacinėmis technologijomis, kurios pastaraisiais metais tapo daugeliui prieinamos.

Amerikiečių politologas Chalmers Johnson straipsnyje Vokietijos savaitraštyje "Der Spiegel", kuriame jis analizuoja JAV politiką Afganistano atžvilgiu, mini "bumerango efektą". Pasak jo, šaltojo karo metu Washington rėmė musulmonų fundamentalistus, devintame praėjusio amžiaus dešimtmetyje kovojusių su Sovietų Sąjungos remtu Afganistano režimu, apmokė ir aprūpino įvairia ginkluote dešimtis tūkstančių mudžahidų, kurie dabar tapo didžiausiais JAV priešais. Anot Ch. Johnsono, ironiška, kad būtent CŽV, tuo metu rėmusi O. bin Ladeną, išmokė islamo teroristus, kaip naudoti naujausias technologijas bei kaip nuo jų apsiginti.

Prezidentas Bush, atvykęs į Baltuosius rūmus š. m. spalio 14 d., patvirtina žurnalistams, kad su Talibanu deramasi nebus

Afganas rūpinasi savo dukra ligoninėje Charikare, šiaurės Afganistane š. m. spalio 21 d. Ši ligoninė, esanti 12.5 mylios už Kabulo į šiaurę, yra arčiausiai fronto linijos.

O. bin Laden karinė ir finansinė organizacija "Al Qaeda" ("Bazė") funkcionuoja kaip tinklas. Anot jo, ji tobulai atspindi Pentagono kurtą vadovavimo šalies gynybai sistemą tradicinio karinio antpuolio atveju: organizacijos atskiros kuopelės tebeveikia net ir tada, kai yra likviduojamas jų vadovavimo centras.

"El Mundo" apžvalgininkas Alfonso Rojo viename savo straipsnių rašo, jog vargu ar te-

O. bin Laden postmodernumą H. D. Koehler grindžia tuo, kad jo galia yra ne reali, o simbolinė. Pasak profesoriaus, tai jam suteikia didžiulį pranašumą prieš G. W. Bushą, kuris remiasi materialiomis galiomis. Pranašumą, anot H. D. Koehlerio, lemia tai, kad fiziškai sunaikindamas O. bin Ladeną tradicinėmis karinėmis priemonėmis, G. W. Bush gali tik padidinti šio labiausiai pasaulyje ieškomo (nukelta į 7 psl.)

ZENONAS PRŪSAS

5

**DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS
VERPETUOSE**

(pradžią nr. 40)

Jie mane aplūpe, tik norėdami parodyti, kad nereikia taip smarkiai supti. Aš po to pasikalbėjimo tėvams atleidau.

Mano santykiai su sesute tapo kiek įtempti, jai pradėjus vaikščioti. Tada ji mane visą laiką sekiojo. Nebeturėjau daugiau laisvesnio laiko sau skirti. Kelis kartus bandžiau nuo jos pabėgti, bet gavau barti nuo mamos. Neatsimenu, bet galbūt kartais ir gailėjau, kad jos nepardaviau, kai buvo pareikalavimas, o dabar, jai paaugus, niekas jos jau nebesiūlė pirkti. Netrukus išėitį rado mama, pristačiusi mane kiaulių ganyti. Tada buvau beveik šešerių metų.

Kiaules ganyti buvo lengva. Mama kiaules nuvarydavo į galulaukę ir mane su jomis palikdavo. Jos knaisiodavosi po dirvą, o aš žaisdavau su akmenukais, surinktais tame pačiame lauke. Vieną dieną labai išsigandau, kai, baigęs savo žaidimą, apsidairiau, o kiaulių niekur nesimatė. Maniau, kad jas praganiau visam gyvenimui ir už tai gausiu barti, o galbūt net nukentės ir mano minkštoji vieta. Pasirodo, tragedijos dėl to nebuvo: kiaulės parbėgo namo ir knaisiojosi darže.

Tuo metu man pradėjo kilti daug klausimų, o atsakymų nebuvo. Pavyzdžiui, iš kur atsirado mano sesutė? Man aiškino, kad ją atnešė gandrai. Betgi aš tada, kai tai įvyko, buvau lauke ir, sėdėdamas aukštai ant arklio, nemačiau jokio su vaiku skrendančio gandro. Be to, mano sesutė buvo sunkoka: būdamas daug stambesnis už gandrą, ją vos galėdavau pakelti. Todėl nesupratau, kaip toks liesas,

labai plonomis kojomis gandrai galėjo ją ne tik pakelti, bet ir ją skrisdamas atnešti. Kartą tuo rūpimu klausimu išsikalbėjau su pusbroliu Kaziuku Žvirbliu, vyresniu pusantrų metų nei aš ir daugiau pasaulio mačiusiu; jis augo beveik kartu su būriu pusbrolių ir pusseserių, kurių vienas buvo kiek vyresnis. Taigi jis man viską išaiškino moksliskai, kas man atrodė kur kas patikimiau, negu gandro istorija. Kai apie tai dar paklausiau mamos, ji kiek atsimenu, nei tai paneigė, nei patvirtino.

Man, būnant septynerių metų, gimė ir brolis Juozas. Bet tai buvo lyg ir šiek tiek mažesnis šeimos įvykis, nes jis gimė ne namuose, o ligoninėje 1928 metų liepos 27 dieną ir jį pradėjo globoti Janė. Taip pat tą pavasarį man reikėjo eiti ir prie pirmos Komunijos. Svėdasų miestelyje vaikus jai ruošė dvi moterėlės, viena mažutė, bet storoka, o kita aukštesnė, bet labai liesa. Jas žmonės vadindavo davatkomis. Už jų pamokas reikėdavo kiek sumokėti. Taigi ir man tekdavo kasdien vaikščioti į Svėdasus ir mokytis religijos tiesų. Turėjau pas jas ateiti vieną 1928 metų birželio pirmadienį. Bet, prieš tapdamas religijos žinovu, labai pasigėriau. O buvo taip. Sekmadienį krikštijo mano pusbrolių Juozuką Pakštą. Pakštai taip pat gyveno Butėnų kaime. Su jo seserimi Onute, mano vienmete, kažkaip aptikome dubenį vyšnių. Nežinojome, kad jos anksčiau buvo užpiltos spiritu, norint pagaminti vyšninę. Pusseserė mažai valgė vyšnių: jai jos buvo ne naujiena. Jų šeima nemažai turėjo vyšnių. Bet man jos labai patiko, nes mūsų vienkiemyje tų uogų dar nebuvo, todėl aš jas turbūt visais ir suvalgiau. Iš pradžių mane nepaprastai pradėjo imti juokas, nuo kurio negalėjau susilaikyti, bet paskui ėmiau labai verksti. Tėvai turėjo pasukti galvas, kol paašikėjo, kas atsitiko. Kitą dieną pagiriodamas turėjau eiti į Svėdasus, į religijos pamokas.

Storoji moterėlė daug nereikalavo ir buvo sugyvenama. Bet liesoji buvo piktesnė ir daug reikalavo. Kaip tyčia, ji ir tapo mano mokytoja. Galbūt mama norėjo, kad aš daugiau išmokėčiau. Daugiausia mokėmės apie sunkiąsias nuodėmes. Iš mokytojos

sužinojau, kad didžiųjų nuodėmių yra ne septynios, o labai daug. Pavyzdžiui, viena iš jų buvo, idėjus komuniją į burną, ją sukramtyti ir tuoj nuryti. Pasak mokytojos, tai rodytų komunijai didelę nepagarbą. Turėjau laikyti ją burnoje, kol ten ištrips, ir tik tada su seilėmis ją galėjai nuryti. Kita iš didelių nuodėmių buvo padaroma tada, kai per išpažintį užmiršdavai kunigui pasakyti kokią nors nuodėmę ir eidavai prie komunijos. Anot mano mokytojos, nors jau turėjai nuodėmių atleidimą, vėl turėjai eiti išpažinties ir pasakyti tą nuodėmę. Tik gavus tos nuodėmės atleidimą, galėjai eiti prie komunijos. Dar būdamas vaikas, vėliau dėl to turėjau keletą nemalonumų. Kartą, tikriausiai užsisvajojęs, nurijau Komuniją, jai dar burnoje neištirpus. Nežinojau, ką daryti: ar vėl eiti išpažinties, ar ne. Visgi nutariau neiti, o tai padaryti vėliau, kai eisiu išpažinties. Pagalvojau, kad mano sveikata gera, todėl iki to laiko galbūt nenumirsiu ir dėl to pragare neteks degti. Kitą kartą, atlikdamas išpažintį, užmiršau pasakyti vieną nuodėmę. Atgal grįžau į eilę ir vėl atlikau išpažintį, pasakydamas tik tą nuodėmę. Vėl nelaimė: kai tik nuėjau nuo klausyklos, vėl atsiminiau dar vieną nuodėmę ir vėl stojau į eilę prie klausyklos. Berods po trečio karto kunigas beveik supykė: sako, vaikel, ar tave velnias apšėdo? Kai išsiiaškinome, kodėl aš pas jį taip lėndu, paaškinu, kad kitą kartą taip daryti nereikėsia. Jei kada nors užmiršiu pasakyti kurią nors nuodėmę, galiu eiti prie Komunijos, o ją pasakysiu per kitą išpažintį.

Kelis kartus mūsų pamokyti buvo atėję abu parapijos klierikai, Rimša ir, rodos, Pilkauskas.

Turėjau kiek bėdos su vienu labai išdykusių vaiku, berods klieriko Pilkausko sesers ar brolio sūnus, ir dėl to buvo privilegijuotas. Mums visiems mokytojos dėl menkniekių suduodavo beržinę ryškę, ypač liesoji, bet tas klieriko giminaitis galėjo daryti, ką panorėdavo, ir jo neliesdavo. Kartą jis pristojų prie manęs. Aš gynytaisi, o dėl to nuo tos mokytojos gavau ryškę. Po to jis pradėjo (nukelta į 4 psl.)

■ Opozicijos pajėgos užėmė strateginį Herato miestą Afganistano vakaruose ir rengiasi plataus masto puolimui Kabulo kryptimi. Tuo tarpu JAV Prezidentas George W. Bush išpėjo opoziciją, kad jos pajėgos nemėgintų užimti Kabulo, nes tai sukeltų grėsmę plataus pasitikėjimo Afganistano vyriausybės formavimui. Per Heratą eina gyvybiškai svarbūs keliai į Iraną ir Turkmenistaną. Herato užėmimas opozicijai atlaisvina kelią į Kandaharą, kuriame gyvena Talibano dvasinis vadovas mula Mohammed Omar. JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld pripažino, kad sustabdyti opoziciją būtų sunku, jei ši nuspręstų pulti Kabulą. „Mes neturime pakankamai sausumos pajėgų, kad užkirstume tam kelią,“ sakė D. Rumsfeld.

■ Jungtinių Valstijų Valstybės departamentas lapkričio 9 d. pranešė, kad bus sugriežtinta vizų išdavimo tvarka musulmoniškių šalių piliečiams, žengdamas žingsnį, kuris gali sukelti didelį arabų ir musulmonų bendruomenių, palaikančių JAV vadovaujamą koalicijos karą su teroru, nepasitenkinimą. „Mes norime, kad žmonės vyktų į mūsų šalį, tačiau tuo pat metu mes turime gintis“, sakė C. Powell. Valstybės sekretorius plačiau neaptarė naujų priemonių, kurios bus pradėtos taikyti nuo kitos savaitės, tačiau kiti pareigūnai pranešė, kad musulmonai vyrai iš 25 valstybių turės užpildyti anketas ir 20 dienų laukti vizos. Prašymus pateikusių nuo 16 iki 45 metų amžiaus vyrų duomenys bus tikrinami Federalinio tyrimų biuro duomenų bazėje Washingtone ir per 20 dienų perduoti Valstybės departamentui, kuris išduos vizas. Į klausimą įtraukti klausimai apie prašymus pateikusiųjų karo tarnybą, mokėjimą naudotis ginklais ir keliones. Taip pat reikės pranešti, ar vizos prašantis asmuo kada nors buvo pametęs pasą. Kol kas anksti sakyti, kaip arabai ir musulmonai reaguos į naują C. Powello potvarkį, tačiau valstybės sekretorius patikino, kad Washingtonas stengsis „kiek įmanoma jautriau“ atsižvelgti į visas jiems susirūpinimą keliančias problemas.

Mormonų krikštas negali būti laikomas krikščionišku krikštu

Šventojo Sosto Tikėjimo doktrinos kongregacija paskelbė popiežiaus Jono Pauliaus II patvirtintą dokumentą, kuriame nurodoma, kad mormonų sektose gautas krikštas negali būti laikomas krikščionims būdingu krikštu. Vatikano dienraščio „L'Osservatore Romano“ liepos 16 dienos numeryje publikuotame dekretu nurodoma: nors mormonų krikšto apeigose remiamasi kreipiniais į Dievą Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią, tačiau minėtos sektos mokymas apie Švč. Trejybės asmenis yra taip nutolęs nuo katalikų ir kitų pagrindinių krikščioniškų denominacijų tikėjimo, kad „netgi negali būti laikomas eretiška doktrina, kilusia iš krikščioniškojo mokymo neteisingo supratimo“, - sakoma doktrininės dikasterijos paaiškinime.

Mormonų sektą formaliai žinomą Jėzaus Kristaus paskutinės dienos šventųjų Bažnyčios vardu, 1830 metais Jungtinės Amerikos Valstijose įkūrė John Smith. Sektos centras yra Utach valstija, kurios apie pusę gyventojų yra mormonai. Iš viso pasaulyje yra apie aštuonis milijonus mormonų, dauguma jų gyvena JAV. Sekta pasižymi labai aktyvia misijine veikla, kuri kiekvienam mormonui yra privaloma kaip karinė tarnyba.

Tikėjimo doktrinos kongregacijos projekto kardinolo Jozefo Ratzingerio ir šios dikasterijos sektoriaus arkivyskupo Tarzicijaus Bertonės pasirašytas dokumentas, paskelbtas lotynų kalba, yra gana trumpas. Jame tik sakoma, jog buvo iškeltas klausimas („dubium“), ar galima laikyti galiojančiu Paskutinės dienos šventųjų Bažnyčioje suteiktą krikštą. Atsakymas į tai yra „neigiamas“. Šis trumpas pareiškimas „L'Osservatore Romano“ yra papildytas išsamiu komentaru, kurį tame pačiame laikraščio numeryje atskiru straipsniu paskelbė žymus teologas, Romos Grigaliaus universiteto profesorius kunigas Jėzuitas Luisas Ladarija.

Straipsnyje pažymima, kad šis Tikėjimo doktrinos kongregacijos sprendimas „pakeičia ankstesnę praktiką“ Katalikų Bažnyčioje, kai nebuvo ginčijamas krikšto, gauto kitose tikinčiųjų bendruomenėse, galiojimas. Nuo Šv. Augustino laikų, tai yra nuo III amžiaus, popiežių sprendimais eretikai, sugrįžę į Katalikų Bažnyčią, nebuvo iš naujo krikštijami. Taigi jų anksčiau gautas krikštas buvo laikomas galiojančiu ir „doktrininės prigimties klaidos niekada nebuvo laikomos pakankamomis, kad būtų ginčijamas krikšto sakramento tikrumas“. Svarbiausia, kad per krikštą buvo įvykdyti privalomi formalumai ir kriterijai - naudojimas vandens, krikšto parėmimas invokacija į Švč. Trejybę, suteikimo intencija ir gavėjo pasirengimas priimti sakramentą.

Tridento Susirinkimas (XVI amžiaus vidurys) taip pat moko, kad netgi eretikų suteiktas krikštas yra galiojantis, jeigu jie krikštija „Dievo Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu“ ir nori krikštijamąjį įvesti į krikščionišką tikėjimą. Kiekvieno atveju „tikrasis sakramento suteikėjas yra Kristus“, todėl iš jo gaunama tikėjimo ir sušventinimo malonė nepriklauso nuo priklausomybės Katalikų Bažnyčiai ir asmeninio šventumo. Pastarojo meto Katalikų Bažnyčios dokumentai, pavyzdžiui, dabartinis Kanonų teisės kodeksas, vėl patvirtina, kad bet kurioje krikščionių bendruomenėje krikštyti asmenys, perėję į katalikybę, neturi būti krikštijami iš naujo.

Tėvo L. Ladarijos straipsnyje remiamasi ir 1994 metais paskelbtu „Katalikų Bažnyčios Katekizmu“, kuriame sakoma, jog būtinai atvejais kiekvienas, „net ir nekrikštytas asmuo“, su reikiama intencija gali krikštyti, naudodamas tam privalomą Trinitarinę krikšto formulę. Per šią valios intenciją įvykdoma tai, ką Bažnyčia atlieka, kai ji krikštija. Tokia galimybė atitinka bažnyčios nuostatą dėl „Dievo išganomosios valios visuotinio ir krikšto būtinumo išganymui“. Dėl to, kad krikštas yra reikalingas žmonėms išganyti, Katalikų Bažnyčioje vyrauja tendencija „kuo plačiau pripažinti, netgi klaidingo supratimo apie tikėjimą į Švč. Trejybę atveju“.

Tačiau per pastaruosius kelerius metus kilo nemažai abejonių dėl mormonų sektos doktrinos ir kartu dėl mormonų krikšto galiojimo, ypač kai vadinamosios Bažnyčios nariai, gavę krikštą šioje sketoje, pareiškia norą tapti katalikais. Su šia problema dažniausiai susiduria JAV Katalikų Bažnyčia, todėl amerikiečių vyskupai ir pasiuntė raštą į Vatikaną, prašydami Tikėjimo doktrinos kongregacijos išanalizuoti šį klausimą. Liepos vidurys.

ryje „L'Osservatore Romano“ paskelbtas atsakymas ir rėmėsi Vatikano dikasterijoje atliktu teologiniu tyrimu.

Tėvo L. Ladarijos komentare nurodoma, kad mormonų krikštas, kaip ir reikalaujama, naudojamas vanduo. Taip pat krikštijama „Tėvo, Sūnaus ir Šventosios dvasios vardu“, tačiau mormonų mokymas apie Švč. Trejybę neturi nieko bendro su krikščioniškuoju tikėjimu. Krikščionims yra vienas Dievas trijuose asmenyse: Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia, o pagal mormonų sektos mokymą yra „trys dievai“, sudarantys dieviškumą. Mormonams dieviškumas prasideda, kai „trys dievai nusprendžia susijungti“. Mormonai taip pat tiki, kad Tėvas yra „išaukštintas vyras, kilęs iš kitos planetos, kuris įsigijo dieviškąjį statusą per mirtį, panašią į žmogiškąją mirtį, kas yra būtinas kelias į sudievinimą“. Mormonų sektos doktrina aiškina, kad „Dievas Tėvas turi žmoną, Dangiškąją Motiną, su kuria jis dalijasi atsakomybe už visą kūriniją“, Jėzus ir Šventoji Dvasia yra jų abiejų vaikai. Be to, mormonų dvasininkas netiki, kad jis teikia Kristaus įkurtą krikšto sakramentą. Pagal mormonų mokymą, pirmasis Dievo pakrikštytas žmogus buvo Adomas. Taigi mormonų krikšto intencija neatitinka Katalikų Bažnyčios kriterijų ir negali būti lai-

koma krikščionišku krikštu. Pakartotino krikšto galimybė yra numatyta Bažnyčios mokyje.

Straipsnyje pabrėžiama, kad, nepaisant Vatikano aiškinimo dėl mormonų krikšto negaliojimo, reikiama viltis, jog bus tęsiamas katalikų ir mormonų dialogas rūpimais moraliniais bei socialiniais klausimais ir dėl to nenukentės abipusis supratimas bei pagarba. Tačiau kitame straipsnyje, taip pat publikuotame „L'Osservatore Romano“, primenama, kad po minėto Tikėjimo doktrinos kongregacijos sprendimo dėl mormonų krikšto Katalikų Bažnyčioje iš principo taip pat laikomos negaliojančiomis tarp katalikų ir mormonų santuokos.

Šio straipsnio autorius bažnytinės teisės ekspertas Apaštalinės signatūros (Vatikano aukščiausiojo teismo) narys kunigas Jėzuitas Urbanas Navarete paaiškina, jog katalikų ir Paskutinės dienos šventųjų Bažnyčios narių santuoka yra laikoma krikštyto ir nekrikštyto asmens santuoka. Pagal bažnytinės teisės 1086 kanoną, tokios santuokos krikščioniškąją prasmę laikomos negaliojančiomis. Joms vietos vyksupas taip pat negali suteikti tokios dispensos, kaip pavyzdžiui, katalikų ir musulmonų ar kitais ypatingais atvejais, apie kuriuos kalba 1124 ir 1125 kanonai.

CRTN, KAP

Moderniausias Vidurio Europoje pastatas iškils Lenkijoje

Tuo metu, kai Lietuvoje netyla ginčai dėl Valdovų rūmų atstatymo, Varšuvoje, dabar vadinamoje antrąją pagal dydį po Vokietijos sostinės Berlyno Vidurio Europos statybų aikšte, įvairios vietos ir užsienio bendrovės stato modernius viešbučius, dangoraižius įstaigoms, taip pat šiuolaikiškus gyvenamuosius namus.

Statybų karštinės kulminacija turėtų tapti pats moderniausias Vidurio Europoje pastatas, kuris iškils centrinėje maršalo Pilsudskio aikštėje netoli Lenkijos operos teatro ir Nežinomojo kareivio kapo.

Septynių aukštų „Metropol-

tan“ pastatą, kurio aukštis sieks 22 metrus, suprojektavo pasaulinio garso architektas seras Norman Foster, Berlyne rekonstravęs Reichstagą.

Į pastatą, kurio statyba atsieis 110 mln. JAV dolerių, pirmosios firmos įsikels 2003 metais. Joms bus skirta 26 tūkst. kvadratinė metrų plotas. Dar 4 tūkst. kv. m. numatyta prekybai ir paslaugų verslui.

„Metropolitan“ statys maždaug 80 mln. kv. m įvairiose šalyse valdanti JAV verslininko Geraldo D. Hineso 1957 m. įkurta nekilnojamo turto plėtos bendrovė „Hines Interests Ltd“.

BNS

Geidžiamiausias pasaulio miestas

Socialinės apklausos „Haa-gen Dazs ice cream“ duomenimis, geidžiamiausias pasaulio miestas yra Paryžius.

Būtent čia 36 proc. apklaustųjų norėtų surengti grandiozinį vakarėlį ar atšvęsti savo gim-

tadienį.

Po Prancūzijos sostinės seka Amsterdamas, tuomet Londonas, Roma, Rio de Žaneiras, Las Vegas, New Orlean, New Yorkas, San Franciskas.

BNS

ZENONAS PRŪSAS

5

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(atkelta iš 3 psl.)

dar labiau kibti. Parėjęs namo, pasiskundžiau mamai. Ji sekmadienį po pamaldų nuėjo pas tą mokytoją ir su ja pakalbėjo. Kitą dieną tas klieriko giminaitis mane vėl užkabino, bet to jis turbūt vėliau gailėjosi, nes ši kartą mokytoja jau buvo neutrali. Gavęs nuo manęs „grūšių“, paliko ramybėje.

Galbūt po trijų savaitžių mūsų mokytojos nutarė, kad jau esame pasirošę atlikti išpažintį ir eiti prie komunijos. Daugelis prisibijojome ne pačios išpažinties, o labiau atgailos. Mat vyresnieji mus gąsdino, kad atgailaudami turėsime gulėti kryžiumi ant grindų viduryje bažnyčios. Dėl gulėjimo ant nugaros valandą ar kitą per daug nesirūpinome, bet labiau bijojome, kad paskui kiti vaikai mus išjuoks.

Bet nereikėjo rūpintis - atgaila buvo labai lengva. Todėl su draugu Donatu Matuliasku iš Svėdasų miestelio nutarėme, kad galbūt dar ką nors reikėtų daugiau padaryti dėl Kristaus. Nieko geresnio nesugalvojome, kaip eiti ir apkulti miestelio žydukų, ypač už mus didesnių. Juk dėl žydu Kristų nukryžiaus, todėl atrodė logiška, kad už tai reikia atkeršyti. Tai labai energingai ir padarėme. Kitą rytą palengvėjusia sąžine abu priėjome prie pirmosios komunijos. Apie tai sužinojo Donato motina, buvusi mano mamos gera draugė, o apie tai kitą sekmadienį sužinojo ir mano mama. Mama gerokai mane išbarė.

Tą vasarą pradėjau ganyti karves ir avis, o rudenį lankyti Butėnų

pradinės mokyklos pirmą skyrių. Iš pradžių turėjau sunkumų: nesisekė rašyti, nes vis sulaužydavau plunksną, popierių supledavau rašalu, o skaityti taip pat sunkokai sekėsi. Namie turėjo padėti mama. Tik aritmetika nevalgino. Ypač mėgau spręsti visokius uždavinius pagal įvairius gyvenimo pavyzdžius. Po dviejų ar trijų mėnesių pramokau skaityti ir rašyti. Antrame skyriuje buvau tiek pažengęs, kad mokytojas, norėdamas sugėdinti trečio ar net ketvirtą skyriaus kai kuriuos silpniau besimokančius vaikus, paskirdavo mane juos pamokyti aritmetikos ar ištaisyti jų rašybos klaidas. Žinoma, tai nepadėjo mano populiarumui tarp vyresniųjų vaikų. Nepopuliarumo problema išsprendžiau, rodos, susidraugavęs su Napoliu Pakštu, kuris jau buvo trylikos ar keturiolikos metų, bet dėl tinginystės mokėsi tik antrame skyriuje. Aš jam kiek padėdavau mokytis. Jis buvo stipriausias visoje mokykloje. Todėl man nereikėjo bijoti aukštesniųjų skyrių mokinių. Vėliau, jau berods ketvirtame skyriuje, mokytojas Glemža mano draugą norėjo nubauti, apmušdamas jį lazdele. Dėl tos lazdelės klasės viduryje prasidėjo imtynės, kurias laimėjo ne mokytojas, o mokiniys, atėmęs ją iš mokytojo. Dėl to mums, vaikams, buvo labai daug juoko. Ypač garsiai juokiais aš, negalėdamas susilaikyti, nes atrodė per daug juokinga. Mokytojas, kuris ne tik mane, bet ir aš jį nepaprastai mėgau, jautėsi esąs mano išduotas ir pasiskundė tėvams. Gavau iš jų gerokai barti.

Rodos, trečiame skyriuje mokytojas Pliupeles vieną pavasario dieną surengė ekskursiją į Šimonių girią, esančią maždaug už 8 kilometrų nuo mokyklos. Pakeliui tyrinėjome augmeniją, pamatėme mūsų dar neregėtas vietas. Visiems ta išvyka labai patiko. Po savaitės ar dviejų viena diena buvo skirta religijos nagrinėjimui, todėl iš Svėdasų turėjo atvykti klebonas ir su mumis praleisti visą dieną. Tą dieną mūsų mokytojas mokykloje net nepasirodė, nes turėjo kažkur išvykti. Klebono palaukėme valandą

ar dvi, bet jis neatvyko, todėl nutarėme, kad jo jau nesulauksime. Taigi sugalvojome vieni be mokytojo paįsdykauti: pamatyti naujai per Šventąją pastatytą Mickūnų tiltą, esantį maždaug už 5 kilometrų nuo mokyklos. Visiems ta ekskursija labai patiko, ypač man, nes tai buvo į priešingą pusę nuo tėviškės ir reikėjo eiti pagal Šventąją niekad nematytomis vietomis. Kažkuris iš mūsų žinojo pakeliui porą milžinkapių, apie kuriuos tik buvau skaitęs, bet tikro milžinkapio dar nebuvau matęs. Labai norėjosi pamatyti ir naują tiltą per Šventąją. Taigi buvo nepaprastai malonu. Tačiau šios dienos gerą nuotaiką sudrumstė grįžus į mokyklą. Pasirodo, kad mums ką tik išėjus, atvažiuavęs klebonas ir, nieko neradęs, labai supykė ne tiek ant mūsų, kiek ant mokytojo. Mokytojas pyko ant mūsų, kad jo nepaklausėme; jis mums buvo įsakęs niekur neišeiti, kol neatvažiuos klebonas, todėl pasiskundė visų vaikų tėvams. Gavome vėlinių ne tik nuo mokytojo, bet ir nuo tėvų. Man tai buvo vienas malonesnių atsiminimų iš Butėnų pradinės mokyklos laikų.

1932 metų pavasarį, gegužės mėnesį, vyko ketvirtą skyriaus baigimo egzaminai. Egzaminavo kitų mokyklų mokytojai. Gavome daug penketų, nes buvome gerai pasirošę. Per ketverius metus turėjome visus gerus mokytojus: Žulienę, Pliupeles, Glemžą. Jie visi daug reikalavo ir palikdavo antriems metams, jei kas nesimokydavo. Todėl mokytojas Petras Glemža nutarė, kad aš iš visų dalykų galėčiau laikyti egzaminus į antrą Utenos gimnazijos klasę, jei tik per vasarą dar pasimokyčiau vokiečių kalbos, bet jis sakėsi esąs primiršęs. Todėl vietoj savęs siūlė dar gimnaziją tebelankantį gimnazistą ar gimnazistę. buvo numatyta prašyti šešias klases Utenoje baigusios Oželytės pagalbos. Ji gyveno maždaug už 4 kilometrų gretimą Debeikių valsčiaus Varkųjį kaime. Paprašyta ji sutiko mane pamokyti. Tai buvo labai maloni vasara: nereikėjo karvių ganyti. Be to, septyniolikos metų Oželytė man atrodė labai graži. Negalėdavau, žiūrėdamas į ją atsigėrėti. (bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Valgome ir bėgame toliau

“Namuose valgyti dešrainius ir mėsainius taip pat juokinga kaip ir miegoti miegmaišyje lovoje su baldakimu,” – tvirtina visame pasaulyje garsus sveikos mitybos mados diktatorius Michel Montingnac. Taupydami laiką, skirtą valgymui, mes nepastebime, kad už tai sumokame savo figūra ir sveikata.

“McDonald” įkūrėjas komiwojažierius Ray Croc jau seniai pastebėjo: amerikiečiai – tai tauta, kuri maitinasi kur papuola, tik ne namuose. Taip kilo savitarnos restorano su draugišku personalu, žemomis kainomis ir neįmantriu meniu, kurio pagrindas – sumuštiniai, idėja. Liaudis ėjo pas Kroką ne papietauti, o užkasti.

Čia buvo specializuojamasi keleto patiekalų – mėsainių, sūrainių, bulvyčių fri, gėrimų ir pieno kokteilių gamyboje. Restoranai susilaukė milžiniškos sėkmės – šiandien “McDonald” restoranai veikia 114 pasaulio šalių. Užeidami čia bet kuriam pasaulio taške lankytojai žino, kad gaus lygiai tokį pat mėsainį kaip ir namuose.

Tačiau bėgant metams “McDonald” įkūrėjo Amerikai. Tauta pradėjo priauginėti anstvorį ne dienomis, o valandomis. Aukštinė restorano arka tapo “junk food” – pigaus, nesveiko, nepatrauklaus maisto simboliu.

Kai Krokas rašė atsiminimus apie savo imperijos užgimimą: “Man buvo 52 metai, aš sirgau diabetu, artritu, turėjau problemų su inkstais ir krūvą kitų susirgimų, tačiau aš tikėjau šviesiu rytojumi”, jis nė neįtarė, kad ši frazė bus pakankamai dažnai cituojama ir papildoma: “Tame šviesiame rytojuje Krokas dosniai apdovanojo tomis pačiomis ligomis visus savo lankytojus.”

Tradicionis amerikietiškas greitas maistas kenkia sveikatai. Dažniausiai nutukimas diagnozuojamas žmonėms, kurie dideliais kiekiais vartoja riebų “greitai paruošiamą” maistą ir gazuotus saldžiuosius gėrimus.

Nedidelė porcija (150 gramų) keptų kumpelių turi 344 kcal ir daug organizmui kenksmingų riebalų (jų ypač daug traškioje plutoje).

100 gramų makaronų rasite

160 kcal, likęs kalorijų kiekis priklauso nuo priedų: rinkitės daržoves – jos mažiau kaloringos.

Viename bulvių traškutyje yra maždaug 9 kcal. Tačiau kas gi pasitenkina vienu?

Sunkiasvoris dešrainis (553 kcal) – tai kenksmingų konservantų rinkinys.

Vienas “big makas” turi net 560 kcal ir yra tikra “cholesterino bomba”. Tokios “dietos” rezultatas – infarktas.

Vidutinėje bulvyčių fri porcijoje yra 259 kcal. Be to, kepatas frituorinėje, susidaro didelis kiekis medžiagų, sukeliančių vėžį.

Standartinis gabalėlis picos, sveriantis 300 gramų - viso 250 kcal, tačiau jame yra labai daug druskos. Jeigu per dažnai valgysite picą, rizikuojate “užsidirbti” hipertonią.

Greitas maistas – kas jį išgalvojo?

Jūs manote, kad “big mac” ir dešrainis – tai beprotiškojo dvidešimtojo amžiaus išradimas? Tai netiesa.

Pirmuoju patiekalu, sugalvotu XVIII amžiuje, norint sutauptyti laiko, buvo sumuštinis. Jo sukūrėjas – John Montagu, grafas Sandwich, buvo prisiekęs kortuotojas. Nenorėdamas azartiško žaidimo metu blaškytis dėl valgio, jis liepė virėjui tarp dviejų gabalėlių duonos įdėti riekelę mėsos. Taip jis viena ranka prasišlėdavo ilginio savo skolas, o kita ranka laikė sumuštinį, visiškai nesutepdamas rankų.

O 1886 metais pasirodė pirmasis mėsa. Gydytojas James Salisbury skubėdamas perpjovė karštą bandelę ir į ją įdėjo šviežią, sultingą ir aromatingą maltos mėsos plokštai.

Savo autorių turi ir dešrainis. Jis tapo energingas amerikiečių pirklys iš Luizianos valstijos. Siekdamas privilioti kuo daugiau lankytojų jis kartu su sultingą kieta dešrele natūraliai apvalkale klientams duodavo ir porą pirštinių, kad jie valgydami nesusitęptų rankų. Kai dienos pabaigoje pardavėjas paskaičiavo nuostolius – pirštinių niekas negrąžino, jam į galvą šovė mintis karštą dešrelę dėti į bandelę.

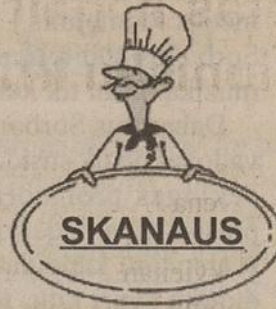
Dr. R.B.

Raudonieji kopūstai daniškai

*1 raudonasis kopūstas (apie 1kg),
4 šaukštai lydyto sviesto,
1 šaukštas cukraus,
1 šaukštas druskos,
5 šaukštai balto vyno acto,
1 obuolys,
0,5 stiklinės vandens,
3 šaukštai raudonųjų serbentų tyrės,
1 šaukštelis citrinos sulčių*

Kopūstą nuplauti ir sutarkuoti. Sviestą išlydyti ir į jį sudėti cukrų, druską, vandenį ir actą, gerai išmaišyti ir truputį pašildyti. Kai mišinys sušils, sudėti kopūstą, išmaišyti ir ant silpnos ugnies užvirti. Įkaitintą orkaitę įdėti indą su kopūstais ir troškinti 180°C temperatūroje apie 1 val. Kopūstus kas 15 min. pamaišyti ir, jei reikės, įpilkite

truputį vandens. Tuo metu apšaukite obuolį ir jį sutarkuokite. Baigiant troškinti sudėkite serbentų tyrę ir tarkuotą obuolį, gerai išmaišykite. Dar troškinkite apie 10 min. Pabaigus troškinti pašlakstykite citrinos sultimis. Gali būti tiekiamas kaip garnyras ir kaip atskiras patiekalas, valgomas su duona ar bulvėmis.

Intelektą formuoja genai

Genetinių dvynių tyrimai, kuriuos atliko Kalifornijos universiteto mokslininkai įrodė, kad žmogaus intelektą galima nuspėti dar jam negimus.

Mokslininkai teigia, kad būtent genai nulemia žmogaus intelektą bei jo sugebėjimą rišliai reikšti mintis. Pilkosios smegenų masės struktūra, sąlygojanti pagrindinę smegenų veiklą, tiesiogiai priklauso nuo genetinių žmogaus organizmo charakteristikų.

Taigi mąstymo procesas nulemtas žmogaus genetinio kodo ir iš esmės yra paveldimas.

News.battery

Mokslo naujienos

Amerikiečių mokslininkai sukūrė technologiją, leidžiančią pagaminti odos storumo saulės elementus ant praktiškai bet kokio paviršiaus. Todėl saulės baterijos pagaliau gal taps pigios ir jas bus galima labai paprastai, kaip sienų apmušalus, iškloti ant bet kokio paviršiaus. Ghassan Jabbour ir jo kolegos iš Arizonos universiteto pagamino organinius saulės elementus, kurių efektyvumas, tiesa, dar tėra lygus ketvirčiui įprastinių saulės elementų efektyvumo, bet jie yra ženkliai pigesni. Elementus sudaro plonas, skaidrus laidžios medžiagos sluoksnis, esantis vienu iš elektrodų. Ant jo yra dengiamas sluoksnis iš polimero, kuris perneša fotovoltinėje medžiagoje atsirandančią elektros srovę. Šią medžiagą sudaro milžiniškos molekulės, kurias sudaro vadinamieji fullerėnai – futbolo kamuolio formos iš 60 anglies atomų sudaryti dariniai – ir srovę pernešantis polimeras. Rezultatai skelbiami žurnale “Applied Physics Letters”.

Meteoritų lietus galėjo būti pirmosios didelės Artimųjų Rytų valstybės – šumerų karalystės, žlugimo 2,300 metų pr. Kr. priežastis. Tokią išvadą, įvertinęs palydovines pietų Irako nuotraukas ir aptikęs jose apie trijų kilometrų skersmens kraterio žymes, padarė Johanisburgo (PAS) universiteto geologas Sharad Master. Iki šiol archeologai nemažai spėliojo, kodėl taip staiga išnyko šumerų karalystė. Vieni manė, kad prie to prisidėjo žiaurus pralaimėjimas kare, kiti įtarė tuo klimato pokyčius. Dar viena teorija teigė, kad imperija sunyko dėl to, kad tapo per daug didelė. Tokia didelė, kad ją buvo neįmanoma valdyti iš vieno centro. Bet dabar palydovinėse pietų Irako nuotraukose pastebėtos aiškios didelio smūgio metu atsiradusio kraterio žymės. Dar nėra aišku, kada tas krateris atsirado, bet Master tikina, kad tas darinys nėra senesnis nei 6,000 metų. 3 km skersmens krateris yra netoli Al Amarah, apie 16 km į šiaurės vakarus nuo Tigro ir Eufrato santakos. Bet prieš 4,000 metų ši vietovė buvo visa užlieta jūros. Master tvirtina, kad meteorito smūgis sukėlė neregėtos naikinamosios jėgos gaisrus ir potvynius. Paimtieji grunto bandiniai liudija, kad smūgis įvyko apie 2,300 m. pr. Kr., todėl tai paaiškintų, kodėl maždaug tuo metu išnyko šumerų valstybė. Šia katastrofa taip pat būtų galima paaiškinti 5 dinastijos senijoje Egipto valstybėje žlugimą ir daugelio gyvenviečių Svetojoje Žemėje išnykimą. Gali būti, kad būtent apie ją yra pasakojama toje Gilgamešo epo vietoje, kur yra kalbama apie “septynis pragaro vartus, užliejusius žemę liepsnomis, ir apie audrą, pavertusią dieną naktimi.” Geologas kraterį aptiko visiškai atsitiktinai, kuomet žurnale perskaitė straipsnį apie Sadamo Huseino planuojamo kanalo statybą ir vienoje nuotraukoje pamatė įtartinai apskritą įdubą. Palyginus su kitomis palydovinėmis nuotraukomis paaiškėjo, kad įduba turi daug meteoritiniam krateriui būdingų požymių.

Bulviakasis

V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvos kaimiečiai miršta stovėdami

(atkelta iš 1 psl.)

Nuo didesnio miestiečių antplūdžio kaimą kol kas saugo blogėjanti ekonominė padėtis – jie mato, kad ir kaime jau sunku pragyventi.

Tačiau tie sunkumai tik pristabdo miestiečius. Juk mums norėtųsi, kad kaimo gyventojų ne tik nedidėtų, bet ir mažėtų. Pagaliau nedžiuginą ir priežastys, dėl kurių mažiau žmonių keliasi į kaimą – jos liudija sunkią jų padėtį, primenančią kolektyvizacijos pradžią, kai žmonės už darbą beveik nieko negaudavo, bet iš kaimo į miestą taip pat negalėdavo pabėgti. Tik priežastys buvo kitos – mieste darbo tada netrūko, tačiau žmonių iš kaimo paprasčiausiai neišleisdavo.

Tada taip pat buvo paplitęs girtavimas, nes daugelis vertėsi naminės gamyba ir jos pardavinėjimu – kito pajamų šaltinio nebuvo. Dabar šis verslas taip pat klesti, nes nėra darbo. Dėl nedarbo ne vienas kaimietis ryžtasi ir dar didesniems nuskaltimams pradeda vogti, plėšikauti.

O kam ranka nekylo grobti svetimo turto, dėl kelių litų žudyti kaimyną, tas jau pakelia prieš save. Plungės rajono Stalgėnų seniūnijoje per pastaruosius metus jau nusižudė 3 jauni vyrai. Aišku, ne iš gero gyvenimo. Statistika rodo, kad kaimiečiai nusižudo dvigubai daugiau žmonių negu mieste. Dažniausiai tai būna 40-50 metų vyrai ir moterys. Jiems sunkiausia gauti darbą, o pensią dar toli.

Vienas telišiškis ūkininkas, paklaustas, kur dėtis tiems kaimo žmonėms, smulkių ūkių savininkams, kurie negali pragyventi iš žemės, o eiti nėra kur, atvirai sakė – jie paprasčiausiai turės išmirti. Ir miršta kaimo žmonės kaip medžiai niekur nesitraudami iš savo namų, stovėdami savo žemėje, gindami savo teisę į ją. Daugelis kalbintų valdininkų tvirtino, kad niekas

kaimo nenaikina, gyventojų mažėjimo proceso neskaitina, iš kaimo nevaro. Lyg ir taip.

Tačiau jei atidžiau pažiūrėsime, pamatysime daug dalykų, kurie blogina kaimo žmonėms gyvenimą, daro jį nepakenčiamą. Čia vėlgi prisimena pokario metai: ekonominėmis priemonėmis žmonės buvo varomi į kolūkius – jiems uždėdavo tokius mokesčius, kad ūkininkai pavieniui neapsimokėjo ir jie buvo priversti “savanoriškai” stoti į kolūkius. Dabar į kolūkius nevaro – dabar varomi iš kaimo.

Ir vėl tai daroma ekonominėmis priemonėmis – ūkininkai neapsimoka, iš žemės pragyventi neįmanoma. Bandė kaimiečiai auginti daugiau gyvulių – bemat krito jų kainos, niekas jų nepirko arba mažai mokėjo. Maža to! Valdininkams abejingai stebint, kai kurie mėsos kombinatai reikalavo mokėti net trečdalią jaučio kainos, jeigu gyvulius patys pasiimdavo.

Matydami, kad galvijų auginti neapsimoka, kaimiečiai pradėjo juos naikinti – išparduoti. Bet ir vėl – kai kurios gyvulių supirkimo bendrovės ėmė visai nemokėti už paimtus gyvulius – po metus ir daugiau mulkino žmones pažadais.

Ir dabar augina ūkininkai gyvulius, grūdus, bulves, bet nežino, ar juos kas pirs, kiek mokės, ar verta ką nors dirbti?.. Ne visi nori suprasti kaimiečius, kurie prašo, kad valstybė remtų žemės ūkį, mokėtų didesnes subsidijas, kaip tai daroma Europos Sąjungos šalyse.

Kaimo žmonėms susidarė įspūdis, kad jie niekam nereikalingi, jie jaučiasi pažeminti, nurašyti. Kaip kitaip gali jaustis, kai naikinamos kaimo mokyklos, bibliotekos, ambulatorijos.

Kai kurie valdininkai tvirtina, kad kaimiečiai žmonių nėra per daug, jog kaime yra per mažai darbo vietų. Jie teigia, kad iš 20 proc. kaimiečių žmonių

tik apie pusę gamina produkciją rinkai. Kita pusė gamina vien sau. Būtent tie likusieji 10 proc. ir jaučiasi niekam nereikalingi – nei kaime, nei mieste.

Pernai žlugus Plungės rajono Kulių žemės ūkio bendrovei, bedarbiais tapo 250 jaunų vyrų ir moterų. Daugelis jų iki šiol varsto darbo biržos duris. To paties rajono Šateikių seniūnijoje užsiregistravę 80 bedarbių. Pasak seniūno Gražvydo Pauliaus, dar tiek pat gali būti neregistruotų.

“Daugiausia tai jauni žmonės, kurie nėra įleidę šaknų į žemę, neturi savo ūkių, glaudžiasi pas tėvus. Jei jie rastų darbo mieste, tuoj pat į jį išvažiuotų arba bent į darbą važinėtų. Tačiau darbo mieste nėra, todėl tų žmonių likimas neišskus, – kalbėjo seniūnas. – Smulkusis verslas jau išsėmė savo galimybes.

Tam, kad išspręstume kaimo žmonių įdarbinimo klausimą, reikia statyti dideles įmones, reikia kapitalinių investicijų. Tuo privalo rūpintis valstybė. Bet ji kaimo žmonių įdarbinimo problemų nesprenžia”.

Nurodęs sumažinti kaimiečių dirbančių žmonių skaičių iki 10 proc., Prezidentas V.Adamkus kartu įpareigojo Žemės ūkio ministeriją rūpintis kaimo žmonių užimtumu ne žemės ūkyje, plėsti smulkųjį verslą. Jis liepė parengti ir priimti kaimo plėtros įstatymą. Žinoma, tai gerai, gal toks valstybės vadovo dėmesys nuramins besiblaškančius ir iš kaimo varomus žmones. Juk jau parengtas ne bet koks, o nacionalinės kaimo plėtros planas, jis turi panaudoti SAPARD lėšas.

Rūpintis kaimo žmonių užimtumu ne tik Žemės ūkio, bet ir Ūkio ministerijos jau yra įpareigojusi ne viena vyriausybė. Bėda, kad tie planai, programos, įpareigojimai taip ir lieka popieriuose. Geriausia atveju jie prisimenami, pakartojami prieš rinkimus. Kaimo žmogui susirasti darbą – beveik neįgyvendinama svajonė.

Lietuvos žinios

NAUJOS KNYGOS

Thomas Nagel. KĄ VISA TAI REIŠKIA? Labai trumpas įvadas į filosofiją. *Vilnius: Baltos lankos, 2001 m. 88 psl.* Iš anglų kalbos vertė Algirdas Degutis.

Tai iš tiesų labai trumpas, New Yorko universiteto filosofijos ir teisės profesoriaus T. Nagel parašytas įvadas į filosofijos mokslą. Knyga turėtų būti naudinga jaunam žmogui, pirmą kartą susidomėjusiam filosofija ar tiesiog pradėjusiam kelti esminius būties klausimus.

Nes autorius pirmiausia ir stengiasi duoti atsakymus į jo manymu svarbiausius, devykis klausimus: ką galime pažinti, kas dedasi kitų žmonių sąmonėje, koks ryšys galėtų sieti sąmonę su smegenimis, kokia yra žodžių reikšmė, kas yra valios laisvė, kuo skiriasi dora ir nedora ir kaip turime elgtis susidarius vienoms ar kitoms aplinkybėms, kas yra teisingumas, mirtis, kur slypi gyvenimo prasmė.

Knygoje “Ką visa tai reiškia?” T. Nagel labai paprastai, iliustruodamas tekstą gausiais konkrečiais pavyzdžiais bando pateikti atsakymus į šiuos klausimus.

J. Dusevičiūtė

Šlaitytojai rašo "Darbininkui"

Replika Lietuvos žiniasklaidai

Peržiūrėjusi praeito mėnesio pabaigos lietuvišką spaudą, neradau jokio rimtesnio atsiliepimo apie tai, kad gegužės 30 dieną Paryžiaus Sorbonos universiteto garbės daktaro vardas buvo suteiktas profesorui Vytautui Landsbergiui. O tos kelios laikraštinės eilutės, kuriomis ši informacija vis dėlto paskelbta (kai kurios, beje, gana ironiškos, pavyzdžiui, dienraštis *Respublika*, savo trumpą žinutę pavadino "Daktaras"), buvo persmelktos asmeninių ar politinių simpatijų/antipatijų, paprasčiausio nenoro kai kuriuose įvykiuose išvėgti kiek daugiau už asmeninius interesus ar ambicijas, prisidengiant patogiais ir saugiais trumparegiškumo akiniiais.

Manychiau, ši garbės daktaro vardo suteikimo ceremonija iš tikrųjų buvo svarbesnė Lietuvai nei pačiam profesorui V. Landsbergiui. Visų pirma todėl, kad pristatant profesorį (pagiriamą žodį tarė profesorius Pierre Guillot), buvo cituojami ne tik gausūs jo moksliniai darbai ar Čiurlionio meną propaguojanti muziko veikla (jo kandidatūrą šiam vardui iškėlė būtent Muzikologijos departamentas), bet ir Lietuvos vėliavos fone paminėtas skaudus, aukų pareikalavęs, tačiau ryžtingas Lietuvos kelias į nepriklausomybę, daug kam iš prancūzų, deja, mažai žinomas arba tiesiog gerokai primirštas. Apdovanojimo ceremoniją stebėję Lietuvai atsidavę prancūzai, tarp jų - Lietuvos garbės konsulas Pierre Minonzio, buvo tiesiog sužavėti, kad štai pagaliau Lietuvos vardas garsinamas iš tokios svarbios tribūnos.

Šio įvykio reikšmę patvirtino tai, kad tuo pat metu garbės daktaro vardas buvo suteiktas ir lietuviams puikiai žinomam Bostono profesorui, Nobelio taikos premijos laureatui Elie Wieseliui, savo gyvenimą ir veiklą skyrusiam žydų tautos ir jos istorijos tyrimams. Apdovanotas jau visų garbiausių pasaulio universitetų garbės daktaro vardais, Sorbonos universiteto jis buvo "pastebėtas" tik dabar. Sunku patikėti, kad tai paprastas "neapsižiūrėjimas". Galbūt šis faktas tik patvirtina šios mokslinės institucijos išrankumą žmonėms, kuriuos ji teikiama įtraukti į savo garbingas gretas, ir jų darbams, kuriuos vertinti ji palieka visų pirma laiko išbandymui.

Kita vertus, itin reikšmingas, mano galva, buvo viešas profesorius Pierre Guillot paskatinimas iš tribūnos tęsti tarp Lietuvos ir Prancūzijos nuo seno egzistuojančius meninius ir mokslinius ryšius, žinant, kad Vilniaus universitetas buvo įsteigtas pagal Sorbonos pavyzdį, kad XIX amžiaus prancūzų kompozitorius Emmanuelis Chabrier muzikinį išsilavinimą gavo iš vilniečio smuikininko Aleksandro Tarnowskio, kad prancūzų filosofas Emmanuelis Levinas gimė Kaune, kad Oskaras Milašius daug nuveikė ne tik prancūzų poezijos, bet ir savo išsvajotosios *pays lointain* labui, kad Prancūzijos mokslui daug pasitarnavo semiotikas Algirdas Julius Greimas ir meno istorikas Jurgis Baltrušaitis, tos pačios Sorbonos amfiteatre perskaitęs gausybę paskaitų, bet negalėjęs čia oficialiai dėstyti, nes taip ir neatsisakė

visą gyvenimą saugotos Lietuvos pilietybės. Pagaliau kad 1993 metais tuometinis Lietuvos ambasadorius Osvaldas Balakauskas Sorbonos auditorijai pristatė ne vien savo kūrybą, bet ir lietuvių muziką. Ir tai tik keli pavyzdžiai.

Dabartinis Sorbonos universiteto Muzikologijos departamento vadovas ne tik susidomėjo tokių ryšių tęstinumu, bet ir liko savaip dėkingas profesorui V. Landsbergiui, nes jo kandidatūrai prasiskynus sudėtingą kelią pro gausų būrį šiam vardui gauti svarstytių kandidatų, Muzikologijos departamentas igavo kiek didesnę svorį kitų, tariai "rimtesnių sričių" mokslininkų akyse. Juolab, kad tikrai nedaugelis iš jų taip laisvai sėda prie fortepijono ir pademonstruoja tiesiog puikų grojimą, visiškai pelnytai palydimą audringų plojimų. Paskutinį kartą šią prabangą klausytojams suteikė M. Rostropovič, po ištaisingu Didžiojo amfiteatro kupolu violončele griežęs 1994 metais.

Nesileisdama į visų tiesioginių ar netiesioginių, galimų ar negalimų šio įvykio įtakų Lietuvos interesams aprašymą, norėčiau tik paminėti gana anekdotišką situaciją, kai kažkas iš lenkų neoficialiame pokalbyje po ceremonijos ėmė priekaištauti, kodėl pagiriamojame kalboje nebuvo paminėti Lietuvos-Lenkijos santykiai. Nuskambėjo keistai, tarytum toji kalba būtų buvusi istorijos paskaita, bet ši netikėtai išsprūdusi frazė paryškino visų pirmą politinę ir tik po to meninę bei mokslinę šio įvykio reikšmę.

Labai gaila, kad Lietuvos ambasada Paryžiuje neįvertino šio apdovanojimo svarbos ir, užuot padėjusi darniai įvykių raidai, veikiau kaišiojo pagalius į ratus, tuo sukeldama nemažą rūpestį, o kartais tiesiog natūralų nesupratimą ir nusistebežimą šį neeilinį įvykį organizavusiai prancūzų pusei.

Vita Gruodytė,
Paryžius

BALSAI IŠ LIETUVOS

Bendrapavardžiai, brangiavardžiai – kas iš to?

Vladas Braziūnas

Turėčiau sakyti visiems: *urbi et orbi*. Urbai ir Orbakui. Pastara pavarde nieko nepažįstu, tik žinau, kad buvęs toks garsiosios Alos Pugačiovos vyras, o pirmąją net du, abu net viens kito brangiavardžiai, tik vienas – pagavus vaikų literatūros žinovas, buvęs dekanas, greitai profesorius, tuo tarpu antras – toks prieplaka. Ir prie saugumo, ir prie Sąjūdžio. (Dar ano, dar tikrojo, – juk berods kažkokio rudimento, apendikso ar uode-

gikaulio – ar, kaip mano kaime sakydavo, *pidrikaulio*, – regis, kažkokio sąjūdžio ir dabar tebesama.) Taigi tas prieplaka ir dabar, tik gatvė neapsižiūrėk, ir priplaka kaip koks Aukštikalnienė, na, ne toks impozantiškas, teisybę pasakius, visai neimpozantiškas, stačiai pilkas, ne pamanytum, kad galėjo kur nors priijst, kur ir šniukštinetojo juk reikėjo – ne bet kokio, rinktinio. Dabar jo manija – demaskuoti KGB planus, baisiai bai-

sus ir baisiai racionalius, lo-giškus, tik ta logika esanti tokia šėtoniška ar ezoteriška, kad vien jis ir tegalintis visą ją išpainioti ir tuomi Lietuvos valstybę iš kėslių, pinklių bei pakinklių drebos išvaduoti. Jo vardas tautiškas, visai ne Jurgis, pavyza toli gražu ne didvyriška, bet ar tikrieji didvyriai būtinai jau turi būt ir kūno didžiavyriai, na, imkim, toks Donas Kichotas. Vien tik akys karščiuoja, žiba ir plieskia, dar nuostabu, kaip jo paties iš vidaus nesudegina. Kiaurai jos regi per laiką bei erdvę, visus Lietuvos kataklizmus ant vieno siūlo veria, sakysim, Bražuolės tiltą, Draučius ir Grūžių bažnyčios gaisrą, tatau mikliai grindžia didžiųjų Lietuvos kunigaikščių pomėgiais bei Žiemgalos (ne, Žemgalos! – kaitriai tvirtina jis) etimologiją; išeitų, kagėbynas tikrai buvo, tebėra kažkoks ezoterinis padaras, kad jau taip esmingai baltų protėviams domisi ir juos savan reikalan mikliai kinko.

Svarbiausia, kad tas prieplaka – iš nuoširdžių, geranoriškųjų, iš tikrų draugų atmainos. Miesto ir pasaulio – ir tavo! – likimu kuo nuoširdžiausiai susirūpinęs, gera linki, persergėt trokšta.

Kaip iš to seno prozininkų

meilės trikampio. Vienas smarkus klasikas, bet anai valdžiai nepatikimas, vienas jaunesnis, bet jau irgi klasikas, nuopelnų tai valdžiai lygmalas, o vienas jaunesnis. Taigi kai po vieno literatūros vakaro provincijoje, kur tas senesnysis klasikas leido savo nuomonei ir paatvirauti, saugumas jį – čiupt. Galų gale jiedu su jaunėliu pas tą vidurinį, akistaton. Pamatęs tuodu, bemat suprato, kuo pakvipo, bet nesutrinko nėmaž: jeigu ne aš, sako, tai kas kitas būtų pranešęs ir dar pagražinęs, nuo savęs pridėjęs. Aš taigi tau, Kazy, paslaugą padariau.

Ir pykt negali ant naivuolių. Nuoširdumas nuginkluoja. Net lyg ir gražūs jie: kovoja, dega, nenurimsta. Tik niekad nežinai, ar jų meilės liepsnoj neprazūsi.

Ko čia tuodu bendrapavardžius prisiminiau? Va Onė paskambino, sako, mane šianakt sapnavusi... Ne, nesapnavau, gal tik atsiverčiau seną laikraštį (mėgstu senus, *išlaidytus* tekstus), o ten – *RoRa*. Taigi vardas ir pavardė palangiškio rašytojo, dar Kultūros ministerijos premijos laureato, – visai kaip pasvaliečio daktaro, su žmona, irgi daktare, kadaise ten tikrą smarkų Sąjūdį pakėlusio. Dabar Rasos pavardė kita. Ir statusas – valstybinis.

**Kviečiame paremti TAUTOS FONDĄ savo darbu ir aukomis.
Remdami TAUTOS FONDĄ remiate Lietuvos švietimą ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.**

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukos siųsti: 351 Highland Blvd. tel/fax (718) 277-0682
Brooklyn, NY 11207-1910 el. paštas TAUTFD@aol.com

Calls to LITHUANIA
from 20.9¢/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
Long Distance Post
1-800-449-0445
www.lipost.com

Atlantic Express corp.
800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851
Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

November 16	Philadelphia, PA	11-12 noon (at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)
	Baltimore, MD	4-5 pm
November 17	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 19	Putnam, CT	2-4 pm
November 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
November 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$448 r.t.

One way to Vilnius \$319

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

Nov. 16	Albany, NY	7 - 8 pm
Nov. 17	Binghamton, NY	9 - 10 am
Nov. 17	Scranton, PA	12 - 2 pm
Nov. 17	Frackville, PA	5 - 6 pm
Nov. 18	Brooklyn, NY	12 - 3 pm
Nov. 18	Bridgeport, CT	5 - 6 pm

FINAL CHRISTMAS CONTAINER
LOADING NOVEMBER 20 TH

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR
LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

web site: www.rigaven.com

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš

lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandas,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Pirmasis "postmodernusis karas"

(atkelta iš 3 psl.)

teroristo simbolinę galią, pakelti jam ištikimų kovotojų dviasią ir konsoliduoti jo pasaulinį terorizmo tinklą. Mokslininko įsitikinimu, klausimas, ar O. bin Laden yra gyvas, ar miręs, XXI amžiuje prarado bet kokią reikšmę jo galios atžvilgiu.

Norėdamas įveikti postmodernųjų O. bin Ladeną, G. W. Bush mobilizuoja praėjusio amžiaus karuose naudotas konvencines karines pajėgas. Tačiau terorizmas nėra toks materialus reiškiny, kaip kokia sukilėlių grupuotė ar karinė bazė.

"Terorizmas yra psichologinis, religinis, ekonominis, edukacinis ir politinis reiškiny", - savo straipsnyje dienraštyje "El Mundo" teigia Madrido autonominio universiteto tarptautinių santykių profesorius Augusto Zamora. Pasak profesoriaus, jo atsiradimą skatina tokios problemos, kaip skurdas, nelygybė ir nesibaigiantys konfliktai, kamuojuantys trečiojo pasaulio tautas. G. W. Bush galėtų daug ko pasimokyti iš savo pirmtako Billo Clintono pradėto karo prieš narkotikų prekeivius. Pasak A. Zamoros, nepaisant milijonų dolerių, skirtų kovai su Kolumbijos narkotikų karteliais, šios šalies karinių pajėgų modernizavimui bei JAV sienų apsaugos sustiprinimui, kasmet į JAV rinką patenka šimtai kilogramų kokaino.

Rugsėjo 11 diena parodė, jog F. Fukuyamos minimos tokios vadinamosios asimetrinės grėsmės valstybės saugumui, kaip teroro aktai, tapo "simetrinėmis". Pasak mokslininko, pirmą kartą istorijoje JAV priešininkai, atsakydami į JAV veiksmus, tapo pajėgūs suduoti tiesioginį smūgį šios šalies piliečiams.

A. Zamora rašo, jog "asimetrinio" konflikto atveju, tai yra, kai konfliktuojančių pusių jėgos yra nelygios, silpnesnioji pusė stengiasi išplėsti konflikto geografiją, taip padidindama savo pasipriešinimo galimybes.

Todėl, pasak A. Zamoros, savo "nepostmoderniu" žygiu prieš teroristus G. W. Bush rizikuoja išplėsti konflikto mastą ir sukelti pasaulinę terorizmo bangą, kuri nukryptų prieš krikščioniškus ir judėjimus simbolius, kultūros paminklus. Vakarų turistus bei transnacionalines kompanijas.

Karas tik padidins civilių asmenų žūties mastą, pilietinių konfliktų ir miestų riaušių grėsmę, taip pat išprovokuos rasistinį terorą, nukreiptą prieš arabus ir musulmonus imigrantus Vakarų šalyse. Jau nekalbant apie žalą tarptautinei prekybai, jis taip pat paskatins nelegalių prekių ir ginklų gabenimą bei sukels visuotinį politinį ir ekonominį nestabilumą.

H. D. Koehlerio manymu, G. W. Bush dėl savo anachroniško rizikuoja pralaimėti karą

O. bin Ladenui.

Dienraščio "El Mundo" apžvalgininkas Casimiro Garcia-Abadillo teigia, jog vienas iš teroristų tikslų yra įsukti smurto spiralę.

Valstybė, griebdamasi aklo keršto už teroro aktus, gali tik išprovokuoti naują smurto bangą. Anot C. Garcia-Abadillo, valstybei pradėjus karą su teroristais, nauji išpuoliai bus teis-

Pasak H. D. Koehlerio, jeigu nenorime, kad tokie teroro išpuoliai, kaip rugsėjo 11-osios atakos Amerikoje, pasikartotų, turime plėtoti antiteroristinę politiką, pagrįstą tarptautiniu solidarumu ir bendradarbiavimu, įgyvendinti tarptautinių institucijų reformas, kurios leistų sukurti lankstesnį daugiapolį tarptautinį režimą, taip pat stengtis visapusiškiau integruoti pabėgėlius ir imigrantus bei mažinti tarpkultūrinius prieštaravimus.

"Ruošdamiesi duoti atkirtį i

Pasak Talibano, tai JAV malūnsparnio likučiai, numušto centrinės Ghazi provincijos rytuose, nutempti nuo budėtojo posto Kabulo centre, Afganistane š. m. lapkričio 7 d. Plakate užrašyta: "Mirtis teroristei Amerikai".

nami kaip kontraktkirtis valdžiai.

Pasak tarptautinių santykių profesorių Roberto Pape ir Chaimo Kaufmanno, kurie dienraštyje "The New York Times" išspausdintame straipsnyje remiasi panašiais argumentais, jeigu JAV užsimos kariauti su visomis teroristines organizacijas remiančiomis šalimis, tai didžiuliai žuvusių civilių asmenų skaičiai sukels neigiamą ir netgi priešišką arabų šalių reakciją. Tokiu atveju naftos kainų kilimas ir pasaulinės ekonomikos recesija taptų neišvengiamai.

Neįmanoma kariauti su teroristais įprastam karui skirtais ginklais ir laikyti įprastinio karo strategijos. New Yorko universiteto profesorius Eduardo Subirato dienraštyje "El Mundo" teigia, jog teroristai, sugriovę WTC ir dalį Pentagono, galėję gimti Jungtiniuose Arabų Emyratuose ar New Yorke, jų logistikos centrai galėjo būti Kanadoje ar Vokietijoje, jie patys galėjo treniruotis Kolumbijos ar Afganistano stovyklose, o lėktuvo valdymo įgūdžius gauti JAV. Anot profesoriaus, teroristų finansavimo centrai gali būti bet kur, o jų pajamų šaltiniai yra prekyba narkotikais, ginklais ir žmonėmis.

St. Petersburg, FL

Lietuvių klubo narių susirinkimas

Šeštadienį, lapkričio 24 d., 2 val. p. p. klubo salėje šaukiamas metinis klubo narių susirinkimas, kuriame bus renkama nauja 2002 metų valdyba. Sudaryta nominacijų komisija iš Laimutės Alvarado, Liutavero Siemaškos ir Juozo Šulaičio surasti ir susirinkimui pristatyti kandidatus, sutinkančius įeiti į naująją valdybą. Klubo nariai turėtų jausti pareigą dalyvauti šiame susirinkime ir atiduoti savo balsą už pasirinktus kandidatus. Balsuoti galės visi nariai užsimokėję metinį nario mokestį. Kandidatai gali būti iškeliami ir susirinkimo metu, bet tik gavus raštišką keliamo kandidato sutikimą ir pateikus jį susirinkimui pirmininkau-

jančiam. Nariai, neturintys Lietuvių klubo įstatų, bet norintys su jais susipažinti, prašome kreiptis į klubo sekretorę Kleofą Gaižauskienę.

Klubo geradarių pagerbimas

Lapkričio mėnuo - padėkos mėnuo. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, Lietuvių klubo valdyba rengia padėkos pietus klubo geradariams - garbės nariams. Tai asmenys arba organizacijų vadovai, kurie yra paaukoję Klubo veiklos parėmimui nemažiau \$1,000. Šių geradarių pagerbimas rengiamas sekmadienį, lapkričio 25 d., 2 val. p. p. reguliarių klubo pietų metu.

Visi klubo garbės rėmėjai prašomi apie dalyvavimą šiuose

pietuose pranešti Laimutei Alvarado telef. 360-1064 arba sekmadieniais kulbe.

Padėkos dienos pietų Lietuvių klube ketvirtadienį, lapkričio 22 d., nebus.

Kariuomenės šventės minėjimas

Kariuomenės šventės minėjimas klube rengiamas lapkričio mėn. 18 d., sekmadienį, klubo pietų metu. Paskaitą skaitys pulk. Algimantas Garsys. Šv. Mišios už žuvusius Lietuvos karius, partizanus ir šaulius Šv. Vardo bažnyčioje bus lapkričio mėn. 25 d. 1 val. p. p. Giedos vyrų vienetas Aidas, vadovaujamas L. Sodeikos.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti minėjime ir šv. Mišiose. Minėjimą rengia Romo Kallantos šaulių kuopa.

A. G.

Ištirpo siluetas tyloje

Hermanis Margeris Majevskis
1951.IV.25-2001.X.6

Pirmadienio vakare vienas po kito telefono skambučiai iš Rygos: Rūtos Muktupavelos, Inesės Zanderės. Taip, daugelis kolegų Lietuvoje jau žinojom, baigiamajame Poetinio Druskininkų rudens vakare *Užupio* kavinėje Hermanio Margerio Majevskio (tikr. Margeris Kukainis) atminimą jau buvom pagerbę tylos minute.

Kaip tokiais atvejais ir būna, reikšminga rodėsi kiekviena paskutinio bendravimo smulkmena: visur regėjosi negandos sparnas. Almis Grybauskas prisiminė, kaip jiedu su Margeriu, versdami tą patį čekų autorių, aptarinėję mirties nuojautos fenomeną.

Margeris dar neseniai dalyvavo literatūros vakare Rygoje, skirtame ne per seniausiam mirusio kolegos Pėterio Zimnyčio atminimui. Paskui parvažiavo į Vilnių: čia šeima. Atgaliniu žvilgsniu žiūrėdama Džoja Barysaitė paskiau sakys: mačiau trečiadienį - nekaip atrodė. Ketvirtadienį Almis šnekėjęsis telefonu. Margeris skundėsis sveikata, bet ką gi, dar negražiai (dabar atrodytu) pajukavom: o kada būtų kitaip? Iš tikrųjų aukštas, trapus, gunktelėjęs Margerio siluetas, tyliai pasirodydavęs kokiame svarbesniame literatūros renginyje, - iš tikrųjų atrodė ligos paženklintas. Ligos, bet tarytum subtiliai supoetintos. Sakytum, artistiškas siluetas (1977 m. Maskvoje Margeris baigė teatrologijos studijas).

Penktadienį Rygoje Kultūros

kapitalo fondas svarstė, kokias knygas paremti. Margerio knyga paramos negavo. Buvo pasiūlyta palaukti vasario, kai bus naujų pinigų ir bus naujos svarstytos. „Keturių mėnesių aš neišlauksiu“, - daugmaž taip atsakęs Margeris. Po vidurnakčio žmonos Henrikos Kukainės skambutis iš Vilniaus jį rado be galo prislėgtą. Šeštadienio rytą buvo rastas užgesęs.

Tiesiogiai, žinoma, kokios nors paskutinių gyvenimo dienų aplinkybės - nieko nesako. Tik dar kartą priverčia išsižiūrėti žmogų - rimtą ir jautrų, truputį ne šios žemės. Visą įnirusį literatūron, pirmiausia savon ir lietuvių, pirmiausia poezijon.

Jis buvo tarp tų ir su tais, kurie aštuntojo dešimtmečio viduryje pabandė iš naujo tiesti jau savo kartos tiltus tarp abiejų baltų literatūrų. Važiuovom vieni pas kitus rimtai mokytis vieni kitų kalbos. Po mažiau nei dešimties metų pasirodė pirmi šio bendravimo vaisiai. 1983-aisiais išėjo latvių jaunųjų poetų knyga *Mes atėjome į šį pasaulį*: Pėterio Zimnyčio, Uldžio Bėrzinio, Janio Ruokpelnio, Leono Briedžio, Dagnijos Dreikos-Matulės, Maros Misinios, Maros Zalytės, Hermanio Margerio Majevskio, Mario Melgalvo ir Viktoro Avuotinio eilėraščiai. Margerį vertė Almis Grybauskas ir Judita Vaičiūnaitė (vėliau Margeris iki paskutinių savo dienų puoselės sumanymą išleisti latvišką Juditos Vaičiūnaitės

tės rinktinę).

Po metų Rygoje pasirodė jaunųjų lietuvių poetų knyga *Aušroje gimusi širdis*. Margeris - jos sudarytojas, įvado autorius ir pagrindinis vertėjas: verčia Onę Baliukonytę, Gražiną Cieškaitę, Gintarą Patacką, Vidmantę Jasukaitytę, Almį Grybauską, Antaną A. Jonyną, Algirdą Verbą, Joną Kalinauską, Zitą Mažeikaitę, Vytautą Rubavičių, Kornelijų Platelį.

Vis dažniau susitinkam ir Vilniuj. Kartais - Vokiečių gatvėj, Juditos Vaičiūnaitės ir Margerio bute. Regis, amžinas ilgesys: Vilniuj - gimtosios motiniškos Rygos, Rygoj - išimylėtojo Vilniaus. Pats Margeris Rygoje 1979 m. - išleidžia eilėraščių rinkinį *Atsisveikinimas su upe*, 1987 m. - rinkinį *Vienatvės gimimas*. 1982-aisiais priimamas Latvijos rašytojų sąjunga.

Poeziją verčia iš lietuvių, anglų, čekų, moldavų, lenkų kalbų. Rašo apie literatūrą, latvių ir lietuvių. Kiek pastarais metais tek-davo susitikti, kalba daugiausia ta pati: kas mūsų literatūrose nauja, su kuo būtina vieniems kitus supažindinti, kokios galimybės. Turėjo savo nuomonę. Išsakomą tyliai, subtiliai, bet suinteresuotai, taikliai ir, regis, nepalenkiamai. Su ta nuomone visada vertėjo savo nuostatas sutikrinti.

Ketvirtadienį (2000 m. spalio 11 d.) Margeris atgulė Rygoje, Pirmosiose miško kapinėse.

Dabar tesusitiksime pasikalbėti - va šitaip vienuoj, nakties tyloj. Ji Margeriui būdavo darbingiausia. Rygos ir Vilniaus akvareliska tyla. Kaip ašara.

Vladas Braziūnas

Boston, MA

Žiemos subatvakaris

Laukai padengti spindinčiu sniegu, upės ir ežerai - po ledu. Nesigirdi nei paukščių giesmių, nei lapų šnaresio, tik nepalįstantis vėjas ir visagalys šaltukas karaliauja. Oras virpa nuo nesibaigiančių mažų, plonabalsių, magišku varpelių žvangėjimo ir šliaužiančių rogių šlamėjimo.

Kalėdos - paslaptinga, žiemos tamsybių nugalėjimo šventė. Daugelis prieškrikščioniškų Europos tautų Kalėdą vaizdavo kaip sugrįžtančią Saulę - motulę, o Kalėdinių giesmių elnias - devynragis reiškė metų laiką. Be šventinių valgių, dainų ir apeiginių žaidimų, Kučių vakarą vyko įvairiausi būrimai.

Kviečiame visus, didelius ir mažus, jaunos ir senus, į žiemos subatvakarį "OI ATVAŽIUOJA ŠVENTA KALĖDA" (Lietuvių liaudies kalėdinių dainų, žaidimų ir burtų vakarą), kuris įvyks š. m. gruodžio 1 d. (šeštadienį) 6 val. vakaro Bos-

tono Lietuvių Piliečių klubo, 3-ojo aukšto salėje (368 W. Broadway, Boston, MA).

Subatvakarį praves - Egidą Matulionienė, o programoje dalyvaus Bostono apylinkės jaunimo etnografinė grupė "Dolija".

Subatvakario metu galėsite nors minutei atsitraukti nuo ru-

tinios, kasdieninių rūpesčių, baisios kriminalinės kronikos ir išgyvensite akimiras, kurios alsuoja amžinybę. Galbūt net pajusite, kad už lango vyksta nuostabi gamtos pakeitimai, paliksime sniegą pėdsaką ar išsausinsite sniegą delne.

Organizatoriai: ALTS Bostono skyrius ir Užjūrio Lietuva, <http://www.uzjuriolietuva.net>

D. Juodegytė

Pagalvė ir centrinis šildymas - nesuderinami dalykai

Ekologiškai švarių medžiagų prikimšta anatominė pagalvė, gerinanti miegą ir nuimanti kaklo skausmus, prasidėjus šildymo sezonui gali pridaryti netikėtų rūpesčių. Ji gali tapti puikia priebeiga vabzdžiams, kurie vėliau pasklinda po visą butą. Taip atsitiko sutuoktiniams iš Hamburgo, kurie suvilioti reklamos nusipirko šias pagalves, tačiau tą pačią dieną dviem savaitėms išvažiavo atostogų.

Grįžę namo jie rado siaubingą vaizdą - visas jų butas buvo užtvindytas nežinia iš kur atsir-

dusiais vabzdžiais. Pasirodė, kad jų lizdas - rugių prikimštose pagalvėse. Sutuoktiniams teko kviesti net vabzdžių naikintojus.

Suprantama, tuoj po incidento jie kreipėsi į parduotuve, kurioje pirkė minėtą pagalvę, ir pareikalavo kompensuoti nuostolius. Tačiau parduotuve jiems pareiškė, kad nebuvo laikomasi pagalvės saugojimo sąlygų - šias dvi savaites, per kurias įvyko "katastrofa", bute veikė centrinis šildymas, o pagalvė buvo išpakuota.

rbc

Lenkijos oro linijos LOT
rezervacijos ir informacijos
telefonų numerių pasikeitimai JAV

POLISH AIRLINES

Lenkų Avialinija LOT informuoja, kad padėti klientams naudotis mūsų

Rezervacijos ir informacijos centru Jungtinėse Amerikos Valstijose, pradedant lapkričio 12 diena yra įvedamas naujas telefono numeris: 718 - 264 - 6480 gyvenantiems New Yorke ir kurių telefono numeriai prasideda skaičiais: 212, 718, 631, 646, 347, 516, 917. Nemokamas telefono numeris: 800 - 223 - 0593 bus skirtas tik tiems klientams, kurie gyvena už New Yorko.

Gintaras Aleknonis

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Padėkos diena - Thanksgiving šiemet išpuola lapkričio 22 d. "Darbininko" istaigos, taip pat ir LKR Šalpos bei Tautos Fondo istaigos bus uždarytos.

Anthony Glowacki, gyv. Woodhaven, NY, po ilgos ir sunkios ligos mirė spalio 25 d. Queens Extended Care Facility slaugos namuose Woodside, NY, sulaukęs 77 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Walker laidojimo koplyčioje. Spalio 29 d. po mišių St. Thomas bažnyčioje, buvo palaidotas Cypress Hills kapinėse. Nulūdime liko žmona Natalija (Koppaitė), duktė Ričarda Powers, sūnus Robert su žmona Eileen ir kiti artimieji. Tegul ilsisi ramybėje!

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Padėkos dieną, t. y. lapkričio 22 d., iškilmingos mišios bus aukojamos 9 val. ryto. Bus prisiminti visi, kurių pavardės yra įamžintos "Tree of Life" sąrašė. Pagalvokime, ar mes nenorėtume dabar ką nors įamžinti i "Tree of Life" sąrašą ir tuo paremti savo parapiją?

Lietuvos Vyčių 110 kuopos narių susirinkimas įvyks lapkričio 25 d. tuojau po 11:30 val. mišių parapijos salėje.

Suaugusiųjų įvedimo i krikščionybę kursas yra planuojamas ir šiais metais. Pamos Lietuvos kalba prasidės parapijos klebonijoje. Šis kursas tęsis nuo pirmosios advento savaitės iki Velykų laikotarpio vieną kartą per savaitę, pamoka užtrunka apie pusantros valandos. Kas įdomaujasi šiuo kursu, prašomi skambinti i kleboniją tel. (718) 326-2236 dėl daugiau informacijų.

JAV LB Kultūros Tarybos Premijų šventė įvyks lapkričio 24 d., šeštadienį, Los Angeles mieste, CA. Globoja LB Los Angeles apylinkė ir specialus komitetas.

New Yorko lituanistinė Maironio mokykla šiemet švenčia 50 metų sukaktį. Ta proga rengiamas banketas, kuris įvyks lapkričio 17 d., 7 val. vak. Plattdeutsche Parko restorano banketų salėje. Prie įėjimo dar bus galima gauti bilietų. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Kalėdų paplotėliai (Christmas Wafers) šiemet ir vėl gaunami Darbininko administracijoje. Viename vokelyje yra po 5 paplotėlius. Kaina 5 dol. su persiuntimu. Prašome užsisakyti iš anksto, prisiunčiant užmokestį arba skambinti i administraciją tel. (718) 827-1351. Užsisakykite dabar, kol paštas dar neapsunkintas su šventinėmis siuntomis.

LR Generalinis konsulas Chicagoje praneša lietuvių jaunimo organizacijoms užsienyje apie rengiamą konkursą "Politikas 2001: jaunimas - ateities kūrėjas ir vartotojas". Daugiau informacijų galima gauti interneto tinklalapyje www.litot.lt Užsienyje gyvenantys lietuviai straipsnius gali siųsti iki š. m. gruodžio 1 d.

Apiešikimo parapijos žinios

Mt. Carmel bažnyčioje pereitą sekmadienį, lakr. 4 d., 12:15 val. popiet prelatas David Cassato aukojo šioje parapijoje paskutines mišias. Čia jis išbuvo klebonu 17 metų, o Apreišikimo parapijos administratorium - trejis metus. Po mišių įvyko atsisveikinimas. Mišių metu skaitymą lietuviškai atliko Paulius Matiukas.

Padėkos dienos pietūs mūsų parapijoje ruošiami sekmadienį, **lapkričio 25 d.**, apie 11:30 val. ryto parapijos salėje (tuojau po 10 val. mišių). Žiūr. skelbimą šio pusl. apačioje.

Ši sekmadienį, lapkričio 18 d., po 10 val. mišių paminsime Lietuvos kariuomenės šventę.

Apreišikimo parapija Brooklyne atsisveikina su administratorium prel. David Cassato

Prelato David Cassato, Apreišikimo parapijos administratoriaus, išleistuvėse stovi iš k.: Vladas Sidas, Apreišikimo par. Tarybos pirmininkas, administratorius prelatas David Cassato, LR gen. konsulas New Yorke dr. Rimantas Morkvėnas, JAV LB New Yorko apygardos pirm. dr. Giedrė Kumpikaitė.

Kun. Vytautui Palubinskiui prieš trejis metus pasitraukus iš Apreišikimo parapijos Brooklyne klebono pareigų, Brooklyno diocelijos vyskupas T. Daily parapiją administruoti pavedė prelatui David Cassato, greta esančios Mt. Carmel parapijos klebonui. Jis mūsų parapijiečiams parodė savo palankumą, nors ir ne visuose reikaluose sprendimus darydamas taip, kaip lietuviui pageidavo. Tačiau prel. Cassato nuo lietuvių nesidalino ir dėjo pastangų, kad parapija išsilaikytų. Parapijiečiai buvo su juo suartėję ir įvairiuose parapijos reikaluose nuoširdžiai bendradarbiavo.

Tačiau vysk. T. Daily spalio mėnesį pranešė prelatui Cassato, kad šis iškeltas klebono pareigoms i St. Athanasius parapiją Bensonhurst, Brooklyne. Mt. Carmel parapijoje jis išbuvo 17 metų. I Mt. Carmel parapiją atkeliamas jaunas kunigas Joseph Fonte, kuris tos parapijos klebono pareigas, o taip pat bus ir Apreišikimo par. administratorius.

Arejšikimo par. parapijiečiai su prelatu Cassato atsisveikins spalio 28 d. Tuojau po dėsimtos valandos lietuviškų mišių, kurias aukojo kun. Vytautas Volertas, V. Atsimainymo par. vikaras Maspethe, NY, parapijiečiai rinkosi i apatinę salę, kur laukė uoliosios parapijos talkininkės Patricijos Sidiens (tikiu, kad jai i talką buvo atėjęs ir jos vyras Vladas Sidas) paruošti šalti ir šilti valgiai, o taip pat ir karšta kava su saldumynais.

Beužkandžiaujant i salę atėjęs prelatas David Cassato buvo sutiktas garsiais plojimais. Jis tuoj išijungė i "puotaujančių" tarpą ir gardžiavosi makaronų patiekalu

(nieko stebėtino - jis juk italų kilmės).

Vaišės pasibaigus, atsisveikinimui vadovavo Apreišikimo parapijos tarybos pirmininkas Vladas Sidas, išreiškęs apgailestavimą dėl prel. D. Cassato iškėlimo, linkėjo jam geros sėkmės naujoje parapijoje. Dar su prelatu atsisveikino: LR generalinis konsulas New Yorke dr. Rimantas Morkvėnas, LB New Yorko apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė ir parapijos choro vardu - Bill Kučinskas.

Vida Jankauskienė ir Malvina Klivečkienė parapijos vardu i teikė prelatui Mindaugo Jankausko iš medžio pagamintą skulptūrėlę "Rūpintojėlį", o V. Sidas i teikė vokelį. Per pečius apjuosus prelatą lietuviška juosta, sugiedojus "Ilgiausių, sveikiausių ir laimingų metų", pakėlus šampano taureles, buvo sušukta tris kartus valio.

Prelatas David Cassato akiavaizdžiai susijaudinęs tarė atsisveikinimo žodį: "Atsisveikinti ir sakyti "sudiev" nėra lengva. Bet aš esu kunigas ir pasirinkimo neturiu - privalau paklusti vyskupo sprendimui ir vykti ten, kur jis siunčia"... Pastebėjo, kad Apreišikimo parapija turinti potencialą, parapija gyvastinga. Lietuvių tikinčiųjų pareiga ją i toliau išlaikyti. "Aš melsiuosi už jus, ir jūs melskitės už mane", - baigė savo atsisveikinimo žodžius.

Prelatui baigus savo žodį, atskubėjo Patricija Sidiens su dideliu, specialiai atsisveikinimui jos pačios iškeptu tortu. Prelatui tortą perpjovus, po gabalėlių jo teko visiems.

Susirinkusieji, kurių buvo apie 70, neskubėjo skirstytis - šnekučiavo su prelatu, fotografavosi ir linkėjo jam sėkmės naujose pareigose.

p. palys

VIZŲ PRATĖSIMO REIKALU

Paskutiniu laiku Socialinių Reikalų istaiga gauna užklausimų ar yra dar pratęsiamos vizos, ar esama kokių nors pasikeitimų ir pan. Pasiteiravus Imigracijoje, jokių pasikeitimų nei naujų įstatymų ar taisyklių nerasta. Illinois Coalition for Immigrant and Refugee Rights organizacijoje, Immigration ir Citizenship specialistas davė sekančius patarimus vizų pratęsimo formų pildytojams:

1. Vizos pratęsimo formą I-539 užpildykite nieko nepraleisdami - atsakydami i visus klausimus.
2. Vizos pratęsimo formoje ir gražinimo formoje užrašykite nuolatinį savo adresą. Jei paštininkas Jūsų neras, jis gražins Imigracijos laišką gatgal, o Imigracija gražintus laiškus išmeta.

3. Pridėkite baltos kortelės - formos I-94, kurią Jums išgė i Jūsų pasą atvažiuojat i Ameriką kopiją.

4. Pridėkite savo paso kopiją.

5. Parašykite laišką, kuriame nurodykite, kodėl norite pratęsti vizą, kaip Jūs išsilaikysite, ar kas Jūs išlaikys svečiuojantis Amerikoje.

6. 120 dol. mokesčiui, kurio reikalauja Imigracija už vizos pratęsimą - niekada nenaudokite asmeninio čekio, nupirkite Money Order arba Banko čekį.

Viską sudėkite i voką ir siųskite registruotu paštu, kad žinotumėte, kad Imigracijos Tarnyba tikrai gavo Jūsų prašymą. Pasidarykite visų siunčiamų dokumentų kopijas ir jas saugokite. Jei per kelias savaites negaunate jokio pranešimo iš Imigracijos, nueikite i istaigą, kur pirkote Money Order ar Banko pinigų perlaidą i paprašykite, kad

patikrintų, ar pinigai yra išeisti.

Visada labai lėtai dirbusi Imigracijos Tarnyba atrodo, dabar dar lėčiau dirba. Yra pasitaikę atvejų, kada žmonės, negavę atsakymo iš Imigracijos, išvažiuoja. Tokiu atveju yra patariama, grįžus i Lietuvą, nueiti i Amerikos Ambasados konsulatą ir pranešti, kad grįžote ir kad prašėte vizos pratęsimo bei kaip įrodymą turite dokumentų kopijas ir grįžimo bilieto kopiją. Tas kopijas saugokite, nes jei vėl kada važiuosite i Ameriką, jos gali būti jums reikalingos kaip įrodymas, kad laiku išvažiavote.

Žinokite, kad dar galioja vizos pažeidimo baudos: jei išbuvote 3 mėnesius ar daugiau be galiojančios vizos Amerikoje, išvažiavus, atgal negalėsite grįžti 3 metus; jei išbūsute be galiojančios vizos metus ar daugiau, išvažiavus, negalėsite grįžti Amerikon 10 metų.

Birutė Jasaitienė

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus:

Po 45 dol.: Ann Drogelis, Brentwood, TN.

Po 30 dol.: A. M. Miner, Westborough, MA; A. ir F. Ruzga, Point Pleasant, NJ; Vc. Budnikas, Elizabeth, NJ; Ch. Senken, Woodhaven, NY.

Po 25 dol.: Stasė Prekeris, San Jose, CA; Jane Karalis, Jacksonville, FL; K. Adomavicius, West Boylston, MA; Helen Vagas, New Milford, NJ; Mrs. V. Vasiliauskas, Philadelphia, PA.

Po 20 dol.: Danguolė Navic-

kas, Westlake Village, CA; Daiva Jaudėgytė, Brockton, MA; Gražina Šimukonis, Richmond Hill, NY; Marija Bajorūnas, Ridge, NY.

Po 15 dol.: Br. Nemicas, Wethersfield, CT; Stasė Kavaliūnas, New Smyrna Beach, FL; Vc. Biknevičius, Seminole, FL; Rev. L. Musteikis, Chipley, FL; V. Kubilius, Westwood, MA; L. ir A. Yuozaytis, Manchester, NH; J. Sabaliauskas, Blairstown, NJ.

Po 10 dol.: B. Prasauskas, Lomita CA; A. Semaska, New Britain, CT; VI. Barius, Lake Worth, FL; Eugenia Treimanis, St. Petersburg, FL; Mrs. A. Venckus, Arlington, MA; Danutė Balta, Hyannis, MA; R. Menkelius, Worcester, MA; Antonia M. Wackell, Worcester, MA; B. Skripata, Bayville, NJ; J. Chapulis, Bricktown, NJ; Eva Jankus, Woodhaven, NY; Al Cepulis, Philadelphia, PA; Alf. Vilgo-

sas, Philadelphia, PA; Anna Byla, Pittston, PA; Vanda Simanavičius, Salt Lake City, UT.

Po 5 dol.: J. S. Naujokaitis, San Diego, CA; J. Zeidat, Ocean-side, CA; S. B. Zabulis, Manchester, CT; A. ir S. Marcavage, Milford, CT; Prakseda Stirbys, New Britain, CT; A. Mockus, Newington, CT; R. Zujus, Uncasville, CT; Kazimiera Kulisauskas, Waterbury, CT; A. Dumbrys, Chicago, IL; Anne Knasas, Quincy, MA; Mary Antanavicius, Worcester, MA; Gražina Sirusas, Flemington, NJ; J. Starkus, Kearney, NJ; Birutė Podleckis, Linden, NJ; E. R. Vigelis, Lindenwold, NJ; L. Rimkus, Parlin, NJ; Danutė Pliuškytė, Brooklyn, NY; Mirga Viciulis, Flushing, NY; A. Gudaitis, New Nork, NY; S. Marcinkevicius, Queensbury, NY; Sophia Alis, Williamsburg, VA.

SKELBIMAI

27 centai skambinant i Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais i TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. **Tel. (516) 377-1401. (sk)**

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokeskis \$6.00 i val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Marija Bajorūnienė, Pompano Beach, FL, **aukojo 50 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitė. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai (718) 894-1352. (sk.).

Reikalinga moteris viena kartą savaitę **išvalyti 6 kambarių namą**. Skambinti (516) 785-0170, palikti žinutę (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių i Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, lapkričio 17 d.**, nuo **12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.

"Vilties" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius i Lietuvą sekmadienį, **lapkričio 18 d. nuo 12 iki 3 val. popiet.** "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mūsų atstovas New Yorke yra **Algis Jankauskas**, tel. 718 849-2260. Dėl daugiau informacijų skambinti (617) 269-4455. (sk.).

Išnuomojamas kambarys dirbančiam vyrui ar moteriai nuo lapkričio 1 d. prie L. požeminio traukinio Myrtle Ave. stoties. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 9 val. vak. tel. (718) 235-1702. Galite atsakove palikti žinutę. (sk.).

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išeivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.
Darbininko administracija

New Yorko Maironio Lituanistinė Mokykla
nuoširdžiai kviečia visus i
50 METŲ JUBILIEJINĮ BANKETĄ,
kuris įvyks
2001 m. lapkričio 17 d., 7:00 val. vak.
Plattdeutsche Park restorano banketų salėje
1132 Hempstead Turnpike, Franklin Square, NY

Kokteiliai ir šilta vakarienė

Programoje:

Aldona Stasiulevičiūtė - populiariausių lietuviškų estradinių dainų atlikėja ir Maironio lituanistinės mokyklos jaunimas.

Stalų bei vietų malonėkite rezervuoti skambinant

Vidai Jankauskienei - (718) 849-2260
Astai Lukoševičiūtei - (718) 849-6083

Čekius rašyti Lithuanian Educational Council ir siųsti: Astai Lukoševičiūtei
87-38 95th St., Woodhaven, NY 11421

Įėjimo auka: \$50.00 - vaikams nuo 6-12 metų: \$10.00
Šokiams gros Romas Telšinskas

APREIŠIKIMO PARAPIJOS METINIAI PADĖKOS DIENOS PIETŪS

sekmadienį, lapkričio 25 d., 11:30 val. ryto

(tuoj po 10 val. mišių)

Havemeyer ir North 5th St. kampas, Brooklyn, NY

Skanus maistas

Atgaiva

Loterija

Vietas užsisakyti iš anksto skambinant

Malvinai Klivečkieni tel. (718) 296-0406.

15 dol. suaugusiems; 5 dol. vaikams.